

UTLÅTANDEN Sammanfattningen innehåller utlåtanden och anmärkningar som lämnats in i förslagsskedet. Planförslaget var framlagt 12.4–12.5.2021. Bemötandena har utarbetats av A-Insinöörit och markanvändningsavdelningen.			
Responser har getts av datum	Utlåtande	Bemötande	Åtgärder
Utlåtande 1 NTM-centralen i Nyland 1.6.2021	Plansituationen och samhällsstrukturen 1. I planmaterialet presenteras inte ens någon riktgivande områdeseffektivitet. Den våningsyta som planen möjliggör har inte heller bedömts. Genom att använda en allmän effektivitet på 0,5 i industriområdena fås en uppskattning på cirka 1 250 000 m ² vy (över 250 ha industriområden). 2. De industriområden som anvisas i förslaget till generalplanen avviker betydligt (en kartgranskning ca 1/3) från landskapsplanen även om dess presentationsnoggrannhet beaktas. Till ett vitt område ska det i princip inte anvisas någon områdesanvändning som har betydelse på landskapsnivå eller regional nivå. NTM-centralen anser att den planerade verksamheten är betydande på landskapsnivå och till och med på nationell nivå och att den anknyter starkt till verksamheten i Hangö hamn och dess förutsättningar att utvecklas. Avsikten med landskapsplanen har varit att anvisa funktioner som är betydelsefulla på regional nivå till landskapsplanens industriområde.	1. Uppskattningar av våningsytan läggs till i planbeskrivningen. Den nyttoyta som bedömts för kvartersområdena utgör 50 % av ytan av de områdesreserveringar som anvisas i delgeneralplanen, vilket innebär att våningsytan är 622 500 m ² vy. Vid detaljplanering är vanligtvis cirka hälften av området gatu-, rekreations- och specialområden och områden för samhällsteknisk försörjning. 2. Detaljplanen för datacentralen har utarbetats i landskapsplanens vita område mellan Viskovägen och banan. Till denna del konstateras den gällande detaljplanens situation i generalplanen. TY-1-området på den södra sidan av Viskovägen, en del av TY-1-området längs banan och det separata TY-1-området längs Koverharvägen ligger i landskapsplanens s.k. vita område. TY-1-området längs Koverharvägen har anvisats som ett PTY-1-områdena redan i den tidigare generalplanen (punkt 4). I övrigt ligger generalplanens områdesreserveringar i landskapsplanens industriområde. Utarbetandet av generalplanen har skett i enlighet med landskapsplanens anda eftersom de områdesreserveringar som anvisats till det vita området är lokalt sett intressanta företagsområden. De funktioner i anslutning till hamnens verksamhet som har betydelse på nationell och regional nivå placeras sannolikt längs huvudgatan och närmare hamnen.	<ul style="list-style-type: none"> • Uppskattningar av våningsytan läggs till i planbeskrivningen.

	<p>3. Hänvisning till utlåtande från beredningsskedet: med tanke på skyddet av grundvatten ska planområdets gräns flyttas längre söderut i den västra änden av planområdet. Enligt bemötandet omfattar planen en granskning av huruvida industriområdet kan delas in i zoner baserat på om verksamheten i området innebär en risk för grundvattenkvaliteten vid Isolähe och Visko vattentäkter. Någon sådan granskning har emellertid inte presenterats i planmaterialet.</p> <p>4. Hänvisning till beredningsskedets utlåtande: Det har inte presenterats några motiveringar till placeringen av det separata T/TY-området (TY-1 i förslaget) intill Koverharvägen. Området ligger i landskapsplanens vita område och gränsar till ett Naturaområde och ett rekreationsområde som anvisas i landskapsplanen. I fråga om detta anvisas inte heller några motiveringar i planförslaget. I materialet framkommer inte om området innehåller samma särdrag som de angränsande MY-områdena. Eftersom området ligger som ett separat industriområde mitt i en helhet som består av ett Natura-område, skydds- och rekreationsområde, ett jord- och skogsbruksområde med naturvärden samt ett kulturarvsobjekt uppfyller det inte innehållskraven i 39 § i MBL med tanke en fungerande samhällsstruktur, ekologisk</p>	<p>3. Noggrannare utredningar som betjänar möjligheterna att genomföra planen utarbetas i samband med den mer detaljerade planeringen. Planbestämmelser som berör grundvattenområdet (pv-1) och vattentäckernas skyddszoner (/sv-1) tryggar skyddet av grundvattnet. I sv-1-bestämmelsen hänvisas till bestämmelserna för vattentäckernas vattenrättsliga skyddsområde. I denna planbestämmelse tilläggs <i>”som ska beaktas i den fortsatta planeringen”</i>, Riskbedömningen utökas i planbeskrivningen baserat på bedömningen av miljökonsekvenserna för detaljplanen för datacentralen (2018) och bedömningen av anläggningar som orsakar risker för stora olyckor.</p> <p>4. På samma ställe innehåller generalplanen för Lappvik–Koverhar mer PTY-1-område än vad som anvisas i förslaget till generalplanen. Ur markägarens perspektiv är det rimligt att möjligheten till detaljplanering bevaras i området. TY-avgränsningen har planerats så att värdena i området och planens mål har samordnats så väl som möjligt. Kulturmiljövärdena har diskuterats med museimyndigheten. Slutsatserna i naturutredningen har beaktats. Området ligger även vid trafikförbindelser som är gynnsamma med tanke på samhällsstrukturen, intill den befintliga Koverharvägen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• I sv-1-bestämmelsen planbestämmelse tilläggs <i>”som ska beaktas i den fortsatta planeringen”</i>. Riskbedömningen utökas i planbeskrivningen baserat på bedömningen av miljökonsekvenserna för detaljplanen för datacentralen (2018) och bedömningen av anläggningar som orsakar risker för stora olyckor.
--	--	--	---

	<p>hållbarhet, värnande om miljö, landskap och naturvärden samt att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation.</p> <p>Grundvatten</p> <p>5. Det är bra att funktioner som kräver miljötillstånd inte tillåts i närheten av Isolähde vattentäkt utan att dessa funktioner (TY-2) anvisas längre bort från vattentäkten i generalplanen.</p> <p>6. TY-1-områdena i Isolähde och Sandö-Grönvik grundvattenområden är väldigt stora, vilket kraftigt minskar den grundvattenmängd som bildas i området och på så sätt försvagar möjligheterna att använda naturligt grundvatten. Om Isolähde anläggning för konstgjort grundvatten inte blir bestående är det betydligt svårare att skaffa en motsvarande vattenmängd från området på grund av förslaget till generalplanen. Detta kunde leda till att grundvattenytan sjunker i industriområdet och att vattenkvaliteten eventuellt förändras. Även risken för förorening av grundvattnet skulle öka. Nya industriområden på över 250 hektar minskar enligt NTM-centralens uppskattning mängden av det grundvatten som bildas i området med cirka 1 700–1 800 m³/d. Förändringen är märkbar och utgör cirka 45 % av den totala kapaciteten för grundvattenområdet. Förutom till Isolähde riktas den minskade kapaciteten även till andra vattentäkter i området. De försämrade vattentäkterna har inte undersökts i planutredningarna. Genom att planlägga nya T/TY-områden (TY-1 i planförslaget) skulle de grundvattenområden som har en hög sårbarhetsrisk sannolikt bli större.</p>	<p>5. Antecknas för kännedom.</p> <p>6. Projektet för konstgjort grundvatten och främjande av det har tagits upp i rapporten över konsekvenser för grundvattnet som en faktor som tryggar grundvattnets mängd. Avsikten är att ansöka om ett bestående miljötillstånd för försöket med konstgjort grundvatten innan tidsfristen för försöket går ut 2022.</p> <p>I NTM-centralens utlåtande framkommer inte vad beräkningen av grundvattenmängden baserar sig på. Mängden kan inte uppskattas direkt baserat på ytan av de TY-1-områden som anvisas i generalplanen eftersom endast cirka 50–60 % av TY-1-områdena torde förbli kvartersområde när området detaljplaneras. Beteckningen i generalplanen uppger endast det huvudsakliga användningsändamålet för området, men inom områdets gränser är det möjligt att detaljplanera gator, rekreatiomsområden, specialområden osv. I planen skapas reserveringar: beslut om genomförandet fattas separat och hela området genomförs inte på en gång.</p>	
--	---	--	--

	<p>Sårbarheten ökar bl.a. då den naturliga bildningen av grundvatten minskar, då ytjord avlägsnas och markytan beläggs, då strömningsbilden för grundvatten i riktning mot vattentäkterna ändras samt i synnerhet då riskfunktionerna ökar i grundvattnets bildningsområde.</p> <p>7. Bland planbeskrivningens bakgrundsmaterial finns flera utredningar om grundvatten och dagvatten men deras slutsatser har inte beaktats i planbeskrivningen och konsekvensbedömningen.</p> <p>8. NTM-centralen anser att det är en brist att alla väsentliga utredningar inte har bifogats materialet som levererats tillsammans med begäran om utlåtande (t.ex. Koverhars hydrogeologiska granskning, Sito 2017 och Koverhars hydrogeologiska undersökningar, Sito 2018).</p> <p>9. Grundvattenbedömningarna omfattas av osäkerhetsfaktorer:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vid den valda vägsträckningen saknas verifierad information om grundvattenytans läge. Konsekvensgranskningarna baserar sig på modelleringar.- Det verkliga läget för den hydrauliska vattendelaren i Isölähe grundvattenområde är inte heller känt. Baserat på det tillgängliga undersökningsmaterialet verkar det som att vattendelaren delvis ligger i TY-1-området. Enligt planbeskrivningen var det inte möjligt att bedöma T/TY-	<p>7. De utredningar som gjorts under planarbetet har nämnts i planbeskrivningen. I planbeskrivningen utnyttjas dessutom resultat från tidigare utredningar i samband med konsekvensbedömningen (beskrivning i förslagsskedet s. 59–61). Utredningarna har även inverkat på planlösningen, planbeteckningarna och -bestämmelserna.</p> <p>8. Dessa är separata utredningar som betjänar planläggningen och de har funnits tillgängliga på stadens webbplats hela tiden. På begäran hade det också varit möjligt att skicka dem. Till denna plan anknyter så många olika utredningar att det hade varit omöjligt att bifoga dem alla till materialet i begäran till utlåtandet.</p> <p>9. Generalplanen har utarbetats i stora drag och den preciseras genom detaljplaneringen. Gatunätets läge, byggnadssättet för industriområdena, placeringen av kvartersområdena och områden som inte bebyggs samt områdets byggnadseffektivitet preciseras i samband med detaljplaneringen. Utredningarna görs i samband med den fortsatta planeringen eftersom det då är möjligt att koncentrera t.ex. nödvändiga tilläggsutredningar om ytvattnets nivå till rätt platser.</p> <p>De konsekvenser som uppstår genom byggandet av den nya vägsträckningen har</p>	
--	---	---	--

	<p>områdenas verkliga effekt på grundvattnet eftersom det sätt på vilket T/TY-området byggs och andelarna av olika slags ytor kommer att påverka grundvattenbildningen.</p> <ul style="list-style-type: none">- Den nya vägsträckningen till Koverharvägen är inte det bästa alternativet med tanke på skyddet av grundvatten och vattentäkten. Vägsträckningen går på under 500 meters avstånd från Isolähde vattentäkt och grundvattnet strömmar från vägen mot täkten.- Grundvattenskydd garanterar inte att grundvattnets kvalitet bevaras vid Isolähde vattentäkt. De föroreningsrisker som transporterorna orsakar för grundvattnet ska även utgöra en utgångspunkt när behovet av en ny vägförbindelse och dess läge övervägs. <p>NTM-centralen konstaterar att om den nya vägsträckningen anläggs enligt alternativ 1 ska vägsträckningen enligt nuvarande uppgifter inte sträcka sig närmare än 500 meter från Isolähde anläggning för konstgjort grundvatten. För att trygga Hangö stads vattenförsörjning är det motiverat att flytta vägsträckningen längre bort från Isolähde vattentäkt. Grundvattenskyddens funktion ska följas upp.</p> <p>10. På grund av osäkerhetsfaktorerna i de ovan nämnda grundvattenutredningar som gjorts i samband med generalplanen anser NTM-centralen att grundvattennivåerna i närheten av den valda vägsträckningen och området för den antagna vattendelaren ska utredas genom att montera nya observationsrör för grundvatten i området och utföra mätningar</p>	<p>bedömts med hjälp av flera kriterier med tanke på grundvattnet. Som helhet förekom det inga större skillnader mellan bedömningarna för de olika vägsträckningsalternativen. Möjligheten att flytta vägsträckningen utreds så att överfarten vid banan skulle placeras cirka 200 meter längre söderut, längre bort från Isolähde grundvattentäkt. Vägsträckningen anvisas som riktgivande på plankartan så att dess sträckning kan preciseras i samband med att området detaljplaneras. Det är viktigt att notera att grundvattenskydd saknas helt vid Koverharvägen och Viskovägen i nuläget. Till plankartan valdes ett alternativ som även bäst betjänar markanvändningen.</p> <p>10. I närheten av den valda vägsträckningen och i det antagna vattendelarområdet monteras observationsrör för grundvatten i samarbete med NTM-centralen för att mäta grundvattennivån. Vägsträckningen anvisas som riktgivande på plankartan så att dess sträckning kan preciseras ytterligare i samband med den senare planeringen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Möjligheten att flytta vägsträckningen utreds så att överfarten vid banan skulle placeras cirka 200 meter längre söderut, längre bort från Isolähde grundvattentäkt.• I närheten av den valda vägsträckningen och i det antagna vattendelarområdet monteras observationsrör för grundvatten i samarbete med NTM-centralen för att mäta grundvattennivån.
--	--	---	---

	<p>av grundvattennivån från dessa. Möjligheterna att genomföra den valda vägsträckningen ska bedömas baserat på uppgifterna om grundvattnet.</p> <p>11. Planläggning av ett industriområde i den omfattning som föreslagits i ett grundvattenområde som används för vattenanskaffning är inte motiverat med tanke på grundvattenskydd och trygghet av Hangö stads vattenförsörjning, med beaktande av att landskapsplanens syfte även är att anvisa verksamhet av betydelse på regional nivå till det industriområde som anvisas i landskapsplanen.</p> <p><u>Andra observationer om planlösningen, beteckningarna och beskrivningen</u></p> <p>12. Skjutbaneverksamhet borde inte ligga i ett grundvattenområde som används för vattenanskaffning, på under 300 meters avstånd från en vattentäkt som är i bruk.</p>	<p>11. I enlighet med 35 § i MBL är syftet med en generalplan att styra samhällsstrukturen och markanvändningen och samordna funktioner i stora drag. I generalplanen presenteras principerna för den eftersträvade utvecklingen. Dessutom anvisas nödvändiga områden som grund för den detaljerade planläggningen, den övriga planeringen och byggandet samt annan markanvändning. Syftet med denna generalplan är att stödja och stärka hamnens verksamhetsbetingelser och placera industri som anknyter till hamnen i området. Stadens mål är dessutom att sköta om vattentäktsmöjligheterna i området även i framtiden och även att utnyttja de rikliga grundvattentillgångarna i området. Regionalt betydande företag och funktioner ligger i princip i det område som anvisas i landskapsplanen, i närheten av hamnen och längs huvudleden. Grundvattenskyddet förutsätter noggrannare undersökningar i samband med den fortsatta planeringen, när kvartersområdenas, gatornas och byggandets lägen och områdeeffektiviteten preciseras och riktas noggrannare än på generalplanenivå.</p> <p>12. Arrendeavtalet för skjutbanan gäller fram till slutet av 2029. Den nuvarande verksamheten får fortsätta i enlighet med det beviljade miljötillståndet. Behovet av beteckningen och</p>	<ul style="list-style-type: none">• Behovet av beteckningen och möjligheten att fortsätta verksamheten i området i fråga bedöms.
--	---	--	--

	<p>Verksamheten bör styras längre bort från Isolähde vattentäkt genom planläggningen.</p> <p>13. I planbeskrivningen har grundvattennivån konstaterats ligga nära markytan i planeringsområdet. En sådan generalisering kan inte göras eftersom grundvattennivån varierar i området. Grundvattenförhållandena i planområdet bör preciseras i planbeskrivningen.</p> <p>14. Gränsen mellan Sandö-Grönviks och Isolähde grundvattenområden saknas på plankartan.</p> <p>15. Det finns skäl att anvisa skyddsområdet i planen med en annan typ av linje än gränserna för ett grundvattenområde.</p> <p>16. I de planbestämmelser som berör grundvatten ska förbud mot att förorena marken (16 § miljöskyddslagen) och grundvattnet (17 § miljöskyddslagen) nämnas i rätt ordning och med rätt term ("pilaamiskielto", inte "pilaantumiskielto").</p> <p>17. Tabellen på sidan 15 i beskrivningen innehåller föråldrade uppgifter. Vid klassificeringen av grundvattenområden används numera arabiska siffror (1, 2). Dessutom saknas tilläggsbeteckningen E för Isolähde grundvattenområde (ytvatten- eller markekosystem som är direkt beroende av grundvatten). Även ytorna för grundvattenområdena och deras bildningsområden har ändrats i samband med justeringarna av gränserna för grundvattenområdena.</p>	<p>möjligheten att fortsätta verksamheten i området i fråga bedöms. Skjutbanan har en större betydelse för samhället.</p> <p>13. Detta nämns i planbeskrivningens kapitel 3.2.3 (även i planens utkastskede) men avsnittet stryks. Uppgifterna om grundvattenförhållanden kompletteras i planbeskrivningen baserat på befintliga utredningar.</p> <p>14. Gränsen mellan grundvattenområdena läggs till på plankartan.</p> <p>15. Möjligheten att förtydliga beteckningssättet utreds. Detta kan göras till exempel genom att ändra färgen på avgränsningen av skyddsområdet. Båda ska anvisas med en bestämmande streckad punktlinje, såsom i planförslaget.</p> <p>16. Korrigeras.</p> <p>17. Justeras.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Fel uttryck stryks. Uppgifterna om grundvattenförhållanden kompletteras i planbeskrivningen baserat på befintliga utredningar.• Gränsen mellan grundvattenområdena läggs till på plankartan• Möjligheten att förtydliga beteckningssättet utreds. Detta kan göras till exempel genom att ändra färgen på avgränsningen av skyddsområdet• Bestämmelsen som berör grundvatten korrigeras enligt utlåtande.• Tabellen på sidan 15 i beskrivningen granskas och korrigeras.
--	---	--	---

	<p>Dagvatten</p> <p>18. Följande ska tilläggas i bestämmelsen för dagvatten: <i>...genom en oljeavskiljningsbrunn och ett ändamålsenligt tilläggsreningssystem...</i></p> <p>19. I dagvattenbestämmelserna nämns att som undantag är det emellertid tillåtet att infiltrera dagvatten från vägar och parkeringsområden som är avsedda för personbilar i marken efter att de renats på ändamålsenligt sätt. Dagvattnet från dessa områden ska infiltreras i marken åtminstone via oljeavskiljningsbrunnar eller biofilter. Dagvattnet från områdena i fråga ska avledas till områden utanför grundvattenområdet via ett dagvattenavlopp. Planbestämmelsen för dagvatten ska ändras i fråga om detta.</p> <p>20. Den bestämmelse som innehåller en hänvisning till att reningsmetoderna för dagvatten ska godkännas av en statlig myndighet som övervakar vattenlagen ska strykas.</p> <p>Trafik</p> <p>21. Trafikutredningen ska preciseras så att den stämmer överens med den nya mer effektiva markanvändningen och de trafikmängder som uppstår genom det valda hamnalternativet. Dessutom ska det göras riskbedömningar av transporterna i grundvattenområdet och utifrån dem definiera behovet av grundvattenskydd i alla skeden av genomförandet.</p>	<p>18. Lägg till.</p> <p>19. Bestämmelsen i fråga ska beröra endast generalplanens A- och P-områden. Bestämmelserna korrigeras.</p> <p>20. Stryks.</p> <p>21. I enlighet med 35 § i MBL är syftet med en generalplan att styra samhällsstrukturen och markanvändningen och samordna funktioner i stora drag. Genomförandet av trafiken i området har utretts tillräckligt i det här sammanhanget; grundvattenskydden och noggrannare riskbedömningar fastställs vid den mer detaljerade fortsatta planeringen. Generalplanens beteckningar är reserveringar för framtida utveckling och generalplanen är inget beslut att vidta åtgärder.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Lägg till i bestämmelsen för dagvatten: <i>...genom en oljeavskiljningsbrunn och ett ändamålsenligt tilläggsreningssystem...</i>• Dagvattenbestämmelsen korrigeras så att den berör endast A- och P-områden.• Den bestämmelse som innehåller en hänvisning till att reningsmetoderna för dagvatten ska godkännas av en statlig myndighet som övervakar vattenlagen stryks
--	--	---	---

	<p>22. I planbeskrivningen innehåller bedömningen av trafikkonsekvenser motstridiga uppgifter i fråga om Krogars plankorsning. Enligt planbeskrivningen har Krogars plankorsning bedömts vara farligare än genomsnittet i Trafikverkets utredning 2014, men i utredningen föreslås inga förbättringsåtgärder för den. Enligt planbeskrivningen kommer emellertid trafiksäkerheten att förbättras genom den nya vägsträckningen bl.a. När Viskovägens plankorsning stängs.</p>	<p>Trafikbedömningen för hamnen har preciserats. Trafikutredningen kan kompletteras i fråga om detta trots att det inte inverkar på generalplanens trafiklösning. Variationsintervallet för gummihjulstrafiken i anslutning till hamnen har fastställts till 300–600 fordon/dygn, vilket är en måttlig mängd. Uppgifter om att det fattats ett beslut om att utveckla hamnen i enlighet med alternativ 4 efter att trafikutredningen blivit färdig läggs till i planbeskrivningen. Beslutet innebär att största delen av marktrafiken i anslutning till hamnen sköts med tågtransporter. Av denna orsak har förändringen av trafikuppskattningen i anslutning till hamnen ingen betydelse med tanke på trafikutredningen.</p> <p>22. I Trafikverkets utredning anvisas inga åtgärder till Krogars plankorsning eftersom det ansetts att förbättringen eller stängningen av korsningen ska undersökas tillsammans med staden i samband med planeringen av markanvändningen. I samband med generalplanen och åtgärdsutredningen för den nya vägsträckningen (tillsammans med Trafikledsverket) övervägdes bevarande av den nuvarande anslutningen till Viskovägen för personaltrafiken i anslutning till ViskoTeepak. Personalparkeringen ligger mellan banan och landsvägen, vilket innebär att användningen inte förutsätter att plankorsningen bevaras. Trafikledsverket har förhållit sig negativt till att bevara anslutningen. I samband med trafikplaneringen för området talades inte om att bevara plankorsningen om en ny</p>	<ul style="list-style-type: none">• Trafikutredningen kompletteras med preciserade trafikberäkningar för hamnen. Uppgifter om att det fattats ett beslut om att utveckla hamnen i enlighet med alternativ 4 efter att trafikutredningen blivit färdig läggs till i planbeskrivningen. Beslutet innebär att största delen av marktrafiken i anslutning till hamnen sköts med tågtransporter.
--	---	---	---

	<p>23. NTM-centralen anser att trafiklösningen inte har presenterats baserat på utredningar och konsekvensbedömningar. Behovet att förbättra generalplanens nya vägförbindelse och trafikarrangemangen samt bestämmelserna för när de ska genomföras ska motiveras och anvisas i generalplanens beteckningar och bestämmelser och på plankartan även när det gäller den nuvarande landsvägen 11013, dvs. Viskovägen. Detta ska för sin del grunda sig på en säkerhetsutredning för Krogars plankorsning och räddningsverkets anvisningar om funktionsberedskap.</p>	<p>vägförbindelse byggs. Godstrafiken i anslutning till ViskoTeepak skulle gå längs en ny rutt trots att avståndet är betydligt längre. Konflikterna på plankartan och i planbeskrivningen korrigeras.</p> <p>23. I samband med planarbetet utarbetades en trafikutredning och efter detta en åtgärdsutredning för den nya vägförbindelsen till hamnen. Motiveringarna presenteras i en separat tabell över konsekvensbedömningen till vilken planbeskrivningen hänvisar. Utredningarna och konsekvensbedömningarna har behandlats vid möten tillsammans med NTM-centralen. Syftet med en generalplan är att styra samhällsstrukturen och markanvändningen och samordna funktioner i stora drag. Avsikten är att områdena ska detaljplaneras, och i generalplanen presenteras principerna för den eftersträvade utvecklingen. Dessutom anvisas nödvändiga områden som grund för den detaljerade planläggningen, den övriga planeringen och byggandet samt annan markanvändning. Vägsträckningen anvisas som riktgivande i generalplanen. Tidsschemat och genomförandet preciseras i samband med detaljplaneringen. Staden utarbetar detaljplaner vartefter att det det är nödvändigt med tanke på stadens utveckling och styrningen av markanvändningen. Myndighetssamarbete kommer att bedrivas även under detaljplaneringen. Avsikten är att Viskovägen ska betjäna som intern gatuförbindelse i området när den ersättande nya vägsträckningen har byggts.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Konflikterna på plankartan och i planbeskrivningen gällande Krogars plankorsning korrigeras.
--	---	---	--

Naturskydd		
<p>24. Enligt 197 § i markanvändnings- och bygglagen ska de bestämmelser som ingår i 10 kapitlet i naturvårdslagen beaktas när en plan godkänns och fastställs. Godkännande av planen förutsätter att man är säker på att konsekvenser som märkbart försämrar Naturaområden kan uteslutas. I A-Insinööritys sammanfattning av behovet av Naturabedömning 20.1.2021 har man konstaterat att Naturaområdet omfattar naturvärden på markområdet. Däremot har man inte behandlat till exempel hur planens V-beteckning tryggar de värdefulla arterna och deras livsmiljöer i Naturaområdet. Man har inte heller på ett tillförlitligt sätt påvisat att närheten till TY-1-området kunde innebära att naturvärdena försvagas.</p>	<p>24. Natura-behovsprövningen preciseras.</p> <p>Utgångspunkten är att byggande inte kommer att ske i V-området. Bestämmelsen för det område som hör till nätverket Natura 2000 berör även detta rekreationsområde. I planbestämmelsen för Natura 2000-området konstateras följande: <i>Vid genomförandet av planen ska det ses till att genomförandet i sig eller tillsammans med andra projekt inte orsakar sådana skadliga konsekvenser i ett område som hör till nätverket Natura 2000 som märkbart försämrar de naturvärden som utgör grunden för att området tagits med i nätverket Natura 2000.</i> Att ändra beteckningen för rekreationsområdet till ett SL-område övervägs vid behov efter att Natura-behovsprövningen preciseras.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Natura-behovsprövningen preciseras. Att ändra beteckningen för rekreationsområdet till ett SL-område övervägs vid behov efter att Natura-behovsprövningen preciseras.
<p>25. I sammanfattningen av de konsekvenser som riktas till Naturaområdet används föråldrade uppgifter om Naturaområdets skyddssituation och metoder för genomförandet. Uppgifterna om Naturaområdet kompletterades och ändrades genom statsrådets beslut 2018. På datablanketten nämns bl.a. inte längre att ett avtal kan utgöra en metod för att genomföra delområdet för Lappvik strand. Naturvärdena i det här området tryggas på samma sätt som i andra områden, genom metoder som baserar sig på naturskyddslagen.</p>	<p>25. I sammanfattningen hade man även tillgång till uppgifterna om grunderna för skyddet av Natura 2000-området från sammanfattningen från 2018. Utöver detta hade man även tillgång till Natura 2000-beskrivningen från 2016, i samband med vilken avtalet har tagits till Natura-behovsprövning. Den föråldrade informationen stryks.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Den föråldrade informationen stryks.
<p>26. NTM-centralen anser att Naturabedömningen för generalplanen för Koverhar och Lappvik område ska kompletteras och om möjligheten till</p>	<p>26. Natura-behovsprövningen kompletteras. Utgångspunkten i Natura-behovsprövningen är att den gällande generalplanen innebär att</p>	<ul style="list-style-type: none">• Man tar ställning till eventuella skyddszoner i komplettering av Natura-behovsprövningen.

	<p>försvagande konsekvenser inte kan uteslutas ska konsekvensernas betydelse bedömas genom ett sådant bedömnings- och utlåtandeförfarande som beskrivs i 10 kap. i naturvårdslagen. En myndighet får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan innan det är säkert att projektet eller planen inte betydligt försämrar naturvärdena i Naturaområdet (66 § naturvårdslagen). Vid tillämpandet av förfarandet ska även den nationella rättspraxisen beaktas. Som exempel kan nämnas Högsta förvaltningsdomstolens årsboksbeslut KHO 2018:151 om Helsingfors generalplan.</p> <p>27. I planförslaget anvisas industriområdena så att de gränsar till SL- och VL-områdena vid stranden. Utgångspunkten är att Naturaområdena avskiljs från områden som anvisats för byggande genom en skyddszon, om inget annat kan motiveras.</p> <p>28. Naturaområdet på fastlandet bör anvisas helt som SL-område eftersom det finns naturvärden i hela området även enligt utredningen.</p> <p>29. Resultaten för Naturabedömningen ska förmedlas till planlösningen.</p> <p>30. Enligt bemötandena görs en noggrannare utredning av den ekologiska förbindelsen genom industriområdet, men i planmaterialet framkommer inte hurdan utredning som gjorts.</p>	<p>det är möjligt att använda området redan i nuläget.</p> <p>27. I kompletteringen av Natura-behovsprövningen tas ställning till eventuella nödvändiga skyddszoner som kan beaktas vid den fortsatta planeringen. På generalplanenivå omfattar kvarteren för industriområdena även annat område än sådant som anvisas för byggande.</p> <p>28. Antecknas för kännedom. I fråga om detta stämmer generalplanen överens med landskapsplanen.</p> <p>29. Antecknas för kännedom.</p> <p>30. Någon separat utredning har inte gjorts eftersom den ekologiska korridoren anvisades i samband med detaljplanen för datacentralen. I miljöutredningen för detaljplanen för datacentralen konstateras följande: <i>En tillräckligt stor grönförbindelse ska lämnas kvar i projektområdets västra kant för att djuren ska kunna förflytta sig från ett område till ett annat.</i> I generalplanen har den ekologiska förbindelsen anvisats som ett</p>	
--	--	--	--

	<p>31. I bestämmelsen för EV-området i planens västra kant ska det tilläggas att området fungerar som ekologisk förbindelse. NTM-centralen anser att det är viktigt att förbindelsen förverkligas åtminstone med en sådan bredd som föreslagits men gärna som mer omfattande, så långt det är möjligt.</p> <p>32. Förekomsten av purpurknipprot som framkommit i responsen ska kontrolleras t.ex. i Hertta-databasen och vid behov genom terrängundersökningar under sommaren 2021. Vid behov måste det göras en bedömning av de kostnader som uppkommer om arten beaktas.</p> <p>Buller</p> <p>33. I förslaget till generalplan anvisas en beteckning för bullerbekämpningsbehov vid Lappvik bostadsområden och RM-1-området. I planbeskrivningen framkommer inte på vilka grunder behovet av bullerbekämpning har anvisats. Användningen av en beteckning för ett bullerbekämpningsbehov ska basera sig på tillräckliga utredningar om områdets bullersituation och anvisas till områden där det behövs. Största delen av de områden som omfattas av ett behov av bullerbekämpning är områden som avskiljs från banan genom en över 100 meter bred remsa av M-område. Baserat på materialet framkommer det inte vad det verkliga behovet av bullerbekämpning är.</p>	<p>område som domineras av jord- och skogsbruk och som skyddsgrönområde. Områdenas totala bredd är cirka 98 meter på det smalaste stället.</p> <p>31. Bestämmelsen kompletteras.</p> <p>32. Kontrolleras endera i Hertta-databasen eller i terrängen.</p> <p>33. Beteckningen har anvisats till ett område som är avsett för funktioner som är känsliga för buller för att bullersituationen och bullerbekämpningsmetoderna vid behov blir noggrannare utredda i samband med detaljplaneringen.</p> <p>Generalplanens beteckning för behovet av bullerbekämpning ersätts med en allmän bestämmelse om beaktande av buller och vibrationer: Vid detaljplaneringen, övriga planer och byggande ska statsrådets beslut om riktvärden för buller (993/1992) beaktas. Förutom riktvärdena ska även det rekommenderade maximala värdet för bullernivån på 45 dB LAmax beaktas i fråga om utrymmen som är avsedda för boende.</p>	<ul style="list-style-type: none">• I bestämmelsen för EV-området i planens västra kant tilläggs att området fungerar som ekologisk förbindelse.• Förekomsten av purpurknipprot kontrolleras endera i Hertta-databasen eller i terrängen• Generalplanens beteckning för behovet av bullerbekämpning ersätts med en allmän bestämmelse om beaktande av buller och vibrationer: Vid detaljplaneringen, övriga planer och byggande ska statsrådets beslut om riktvärden för buller (993/1992) beaktas. Förutom riktvärdena ska även det rekommenderade maximala värdet för bullernivån på 45 dB LAmax beaktas i fråga om utrymmen som är avsedda för boende.
--	---	--	---

	<p>I generalplanen är det även möjligt att använda en allmän bestämmelse om beaktande av buller om beteckningen för behov av bullerbekämpning inte är ändamålsenlig. En ändamålsenlig bullerbestämmelse kan bestå t.ex. av följande: Vid detaljplaneringen, övriga planer och byggande ska statsrådets beslut om riktvärden för buller (993/1992) beaktas. Förutom riktvärdena ska även det rekommenderade maximala värdet för bullernivån på 45 dB L_{Amax} beaktas i fråga om utrymmen som är avsedda för boende.</p> <p>Även vibrationer från bantrafiken bör beaktas i planbestämmelserna.</p> <p>Kulturmiljö</p> <p>34. Det har inte motiverats noggrannare varför järnvägsstationen inte anvisats för skydd och detta bör korrigeras.</p> <p>Förorenad mark</p> <p>35. I planbeskrivningen behandlas eventuella förorenade markobjekt kortfattat utan en noggrannare genomgång av på vilka grunder och baserat på vilka källor och uppgifter objekten har anvisats på plankartan. Alla angivna objekt ingår inte i datasystemet över jordmånens tillstånd (MATTI) och uppgifterna för alla de objekt som ingår i MATTI-systemet är inte helt uppdaterade. MATTI-systemet har förnyats i början av 2021 och det har gjorts ändringar bl.a. i klassificeringen av objekten och beskrivningen i systemet motsvarar inte helt den nuvarande situationen i fråga om de objekt som ingår i systemet.</p>	<p>I Finland finns inga officiella gränsvärden för den maximala nivån av stombuller, helkroppsvibrationer som orsakas av trafik och som riktas till människor i byggnader eller för skaderisken för konstruktioner i byggnader. I planen tilläggs följande allmänna bestämmelse:</p> <p><i>De vibrationer som orsakas av ban- och vägtrafiken ska beaktas i byggnadernas konstruktioner så att trafikvibrationernas styrka i normala bostadsbyggnader eller styrkan av det stombuller L_{pr}m som de orsakar inte överskrider gällande värdet i bestämmelserna.</i></p> <p>34. Järnvägsstationen läggs till som ett objekt som ska skyddas.</p> <p>35. Vid planläggningen används uppgifter från MATTI-systemet. Uppdaterade uppgifter har fått från NTM-centralen och de korrigeras i planbeskrivningen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ytterligare i planen tilläggs följande allmänna bestämmelse: <i>De vibrationer som orsakas av ban- och vägtrafiken ska beaktas i byggnadernas konstruktioner så att trafikvibrationernas styrka i normala bostadsbyggnader eller styrkan av det stombuller L_{pr}m som de orsakar inte överskrider gällande värdet i bestämmelserna.</i>• Järnvägsstationen läggs till som ett objekt som ska skyddas• Uppgifterna av förorenade markobjekt uppdateras.
--	--	---	---

	<p>36. På planförslagskartan finns en planbestämmelse för eventuellt förorenade markområden. Eventuella befintliga undersökningar och förändringar i markanvändningen är bra att beakta i bestämmelsen och sanering av marken bör möjliggöras även i samband med byggnadsåtgärder. Ovan nämnda punkter kunde tas med i bestämmelsen till exempel enligt följande: <i>”Objekt vars föroreningsgrad ska utredas i samband med ändring av markanvändningen, detaljplanering eller planering av byggnadsåtgärder. Det förorenade området ska vid behov saneras senast i samband med byggnadsåtgärdena.”</i></p> <p>Klimatkonsekvenser</p> <p>37. I egenskap av Hinku-kommun ska åtgärder med hjälp av vilka man stävjar klimatförändringen synas i Hangö stads verksamhet och även i stadens planläggningslösningar. Hangö stads klimatmål nämns inte i beskrivningen av generalplanen. I den separata bedömningen av planens klimatkonsekvenser hänvisas till målen, men inte heller där jämförs de konsekvenser som uppstår då planen genomförs med utsläppen av växthusgaser i Hangöområdet och stadens klimatobligationer.</p> <p>38. Bedömningen av planens klimatkonsekvenser är kortfattad.</p> <ul style="list-style-type: none">- Granskningen är mer konstaterande och försvarar planlösningarna i stället för att vara en objektiv konsekvensbedömning.- Storleksklasserna för de olika konsekvenserna för klimatet och deras betydelse samt i vilket skede de uppstår behandlas inte alls och en kalkylmässig	<p>36. Planbestämmelsen ändras.</p> <p>37. Stadens klimatmål antecknas i planbeskrivningen. I fråga om HINKU-avtalet väljer staden metoder för att sträva efter sitt mål. Avtalen innehåller inga anvisningar/krav i fråga om hur åtgärder som stävjar klimatförändringen ska synas i stadens planläggningslösningar. Uppgifter om HINKU-kriterierna läggs till i planbeskrivningen.</p> <p>38. Vid bedömningen av klimatkonsekvenserna utnyttjades verktyget för klimatkonsekvenser vid planläggning (KILVA). Verktyget lämpar sig dåligt för planering på generalplanenivå. Bedömningen av klimatkonsekvenserna preciseras. Möjligheten att tillägga en allmän bestämmelse om stävjande av klimatkonsekvenser utreds.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Lägg till i planbestämmelsen: <i>”Objekt vars föroreningsgrad ska utredas i samband med ändring av markanvändningen, detaljplanering eller planering av byggnadsåtgärder. Det förorenade området ska vid behov saneras senast i samband med byggnadsåtgärdena.”</i>• Stadens klimatmål antecknas i planbeskrivningen. Ytterligare uppgifter om HINKU-kriterierna läggs till i planbeskrivningen.• Bedömningen av klimatkonsekvenserna preciseras. Möjligheten att tillägga en allmän bestämmelse om stävjande av klimatkonsekvenser utreds. Osäkerhetsfaktorer läggs till i konsekvensbedömningen.
--	---	---	--

	<p>granskning saknas i bedömningen av klimatkonsekvenserna.</p> <ul style="list-style-type: none">- De osäkerhetsfaktorer och bakgrundsantaganden som anknyter till bedömningen beskrivs inte.- I bedömningsrapporten föreslås flera lösningar och åtgärder på allmän nivå som lindrar klimatkonsekvenserna och som ska beaktas vid den fortsatta planeringen av området.- Det förblir oklart om bedömningens resultat alls har kunnat utnyttjas vid preciseringen av generalplaneförslaget.- Största delen av de lösningar som anknyter till klimatkonsekvenserna överförs på den fortsatta planeringens ansvar.- I samband med bedömningen av klimatkonsekvenserna hänvisas till den förlust av kolsänka som uppstår när skog avverkas. I bedömningen undersöks inte hur mycket förändringarna i skogarna och andra kolsänkor kommer att inverka på balansen av utsläpp och sänkor. I bedömningen behandlas även de konsekvenser som uppstår genom förlusten av skog endast delvis. Utöver den förlust av kollagret som orsakas genom bearbetningen av träd och skogsmark ska även den förändring i markanvändningen som sker genom bebyggandet av området och den kolsänka som förloras i framtiden på grund av den beaktas i fråga om förlusten av skog.- Genom att justera omfattningen av industrins TY-1-områden är det sannolikt möjligt att betydligt minska förlusten av	<p>Osäkerhetsfaktorer läggs till i konsekvensbedömningen.</p> <p>Syftet med en generalplan är att styra samhällsstrukturen och markanvändningen och samordna funktioner i stora drag. Det är naturligt att punkter som ska beaktas vid den fortsatta planeringen tas upp vid bedömningen av klimatkonsekvenserna.</p> <p>Det föreslås inte att områdesreserveringar som anvisats i generalplanen ändras.</p> <p>Antecknas för kännedom.</p> <p>På generalplanenivå är även trafikmängderna grova uppskattningar och därför kan beräkningarna inte vara exakta. Det finns ingen information om hur företag inom</p>	
--	---	--	--

	<p>skog och planens negativa klimatkonsekvenser.</p> <ul style="list-style-type: none">- Det finns knappt några erfarenheter av sådan utsläppskompensering som tas upp i bedömningsrapporten i samband med lösningar för områdesanvändningen.- I bedömningen av klimatkonsekvenserna tas inte trafikens och de anslutande planlösningarnas betydelse som utsläppskälla i området upp på ett förståeligt sätt som baserar sig på kalkyler.- I samband med planen behandlas inte de klimatkonsekvenser som uppstår i byggnadsskedet och betydelsen av byggnadsmaterial.- För att lindra konsekvenserna kunde planen rekommendera utredning av koldioxidsnåla byggnadslösningar.- I planbestämmelserna kunde man utfärda anvisningar för passivt och aktivt utnyttjande av solenergi vid byggande i planområdet.- Genom generalplanen kunde man även skapa mer omfattande utgångspunkter för koldioxidsnåla energiproduktionslösningar och utnyttjande av överskottsenergi genom att rekommendera främjande av möjligheter att genomföra sådana i detaljplaneringsskedet. <p>Övrigt</p> <p>39. I planen utfärdas bestämmelser för vindkraftverk genom allmänna bestämmelser, men det anvisas inte noggrannare var vindkraftverk kan byggas. Detta bör kompletteras och förutsättningarna</p>	<p>transportintensiva branscher kommer att etableras i området, under hur lång period transporterna ökar på bannätet eller om de ökar, hur stora fartyg som kör in i hamnen, vart personbilstrafiken riktas osv. Beräkningarnas resultat påverkar inte planlösningen.</p> <p>I praktiken all godstrafik till Hangö kommer från andra håll i Finland och med tanke på transporterna lönar det sig därför att placera alla industrifunktioner i Hangö så nära stadens gräns som möjligt så att transportsträckornas längd kan minimeras. Detta innebär däremot att utsläppen från arbetstrafiken ökar jämfört med ett läge närmare centrum. Om alternativet däremot är att placera funktionerna någon annanstans i Finland, minskar utsläppen i Hangö medan de ökar någon annanstans.</p> <p>Antecknas för kännedom.</p> <p>39. De allmänna bestämmelserna har lagts till i planen baserat på Försvarsmaktens utlåtande. Den allmänna bestämmelsen kan preciseras med att placering av vindkraftverk</p>	<ul style="list-style-type: none">• Den allmänna bestämmelsen preciseras med att placering av vindkraftverk förutsätter noggrannare undersökningar om förutsättningar för genomförandet.
--	---	--	--

	<p>av bygga vindkraftverk ska även beaktas med tanke på buller.</p> <p>40. I planbeskrivningen konstateras att Nicklundsberget anvisas som MY-område. Området är ett bergsområde som är värdefullt med tanke på landskapet och med tanke på naturmiljön. I planbestämmelsen framkommer emellertid inte vad man får och inte får göra i området. I planbestämmelsen bör det framkomma att brytningsverksamhet inte får utövas i området.</p> <p>41. Översvämningsrisken beaktas i planen på ändamålsenligt sätt.</p> <p>Sammanfattning NTM-centralen i Nyland anser att förslaget till generalplan inte uppfyller innehållskraven i 39 § i MBL i sin nuvarande form eftersom:</p> <p>Landskapsplanens styrande effekt:</p> <p>1. I planförslaget anvisas industriområde av betydelse på landskapsnivå och till och med på nationell nivå i ett s.k. vitt område utanför det industriområde som anvisas i landskapsplanen. Detta motiveras med verksamhets- och utvecklingsförutsättningarna för Hangö hamn som är betydande på nationell nivå. Till landskapsplanens vita område är det emellertid möjligt att anvisa endast markanvändning med konsekvenser på lokal nivå.</p> <p>2. Enligt den planeringsbestämmelse som berör landskapsplanens grundvattenområde ska åtgärder som berör ett grundvattenområde planeras så att de inte minskar grundvattenmängden eller försämrar dess kvalitet på ett bestående sätt. Det saknas</p>	<p>förutsätter noggrannare undersökningar om förutsättningar för genomförandet.</p> <p>40. Utgångspunkten har varit att bevara området oförändrat. Brytningsverksamhet skulle förutsätta tillstånd enligt marktäktslagen.</p> <p>41. Antecknas för kännedom.</p> <p>Sammanfattning</p> <p>1. Funktioner som är betydelsefulla på regional och nationell nivå placeras på de mest attraktiva platserna i enlighet med landskapsplanen.</p> <p>2. I samband med den fortsatta planeringen görs noggrannare utredningar av grundvattenområdena när utredningsbehoven bättre kan koncentreras till vissa områden. De bestämmelser för grundvattenområdet och dess skyddszoner</p>	
--	---	--	--

	<p>tillräckligt med information om TY-områdenas konsekvenser för grundvattnet för att man ska kunna säkerställa att landskapsplanens grundvattenbestämmelse verkställs.</p> <p>Grundvatten:</p> <p>3. Planläggning av ett industriområde i den omfattning som föreslagits i ett grundvattenområde som används för vattenanskaffning är inte motiverat med tanke på grundvattenskydd och tryggnad av Hangö stads vattenförsörjning, med beaktande av att landskapsplanens syfte även är att anvisa verksamhet av betydelse på regional nivå till det industriområde som anvisas i landskapsplanen.</p> <p>4. I fråga om den vägförbindelse som anvisas i planen ska nya observationsrör för grundvatten monteras i planeringsområdet för att utreda grundvattennivån och komplettera strömningsbilden. Möjligheterna att genomföra den valda vägsträckningen ska bedömas baserat på uppgifterna om grundvattnet.</p> <p>Arrangemang av trafiken på ändamålsenligt sätt:</p> <p>5. Trafiklösningen har inte presenterats baserat på utredningar och konsekvensbedömningar. I generalplanen ska behov av en ny väg-/gatuförbindelse och förbättring av trafikarrangemang anvisas och bestämmelser för när de ska genomföras definieras. Trafikutredningen och trafikprognosen ska justeras så att de stämmer överens med markanvändningen i förslaget till generalplanen och de trafikmängder som uppstår i anslutning till hamnen.</p>	<p>som utfärdats i generalplanen styr den fortsatta planeringen.</p> <p>3. Områdesreserveringarnas omfattning preciseras till kvartersområden och andra områden i detaljplaneskedet. De bestämmelser för grundvattenområdet och dess skyddszoner som utfärdats i generalplanen styr den fortsatta planeringen. Hangö stads mål är att ansöka om bestående miljötillstånd för projektet för konstgjort grundvatten som tryggar grundvattenmängden.</p> <p>4. I samband med den fortsatta planeringen görs noggrannare utredningar av grundvattenområdena när utredningsbehoven bättre kan koncentreras till vissa områden. I generalplanen anvisas vägsträckningen som riktgivande så att den baserat på preciserande utredningar ännu kan ändras i samband med den mer detaljerade planeringen.</p> <p>5. NTM-centralen har deltagit som beställare och handledare av arbetet när det gäller åtgärdsutredningen. Förbättringsbehov och motiveringar till den nya vägförbindelsen:</p> <ul style="list-style-type: none">• nuvarande Koverharvägen är i dåligt skick och den märkbart ökande tunga trafiken skulle förutsätta en förbättring av vägens struktur• Koverharvägen och Viskovägen saknar grundvattenskydd, vilket innebär att en ökad trafikmängd och större olycksrisk	
--	--	---	--

	<p>Värnande om naturvärden och rekreationsområdenas tillräcklighet:</p> <p>6. Naturbedömningen ska kompletteras. Om möjligheten till försvagande effekter inte kan uteslutas ska konsekvensernas betydelse bedömas genom ett bedömnings- och utlåtandeförfarande i enlighet med 10 kap. i naturvårdslagen.</p> <p>7. Utgångspunkten är att Naturaområdena avskiljs från områden som anvisats för byggande genom en skyddszon, om inget annat kan motiveras.</p>	<p>orsakar en större risk för förorening av grundvattnet än i nuläget</p> <ul style="list-style-type: none">• Koverharvägens anslutningsarrangemang till riksväg 25 är inte optimala med tanke på tung trafik och vid anslutningen finns inte plats att förlänga svängfilerna eller bygga en ny accelerationsfil• en ökande trafik längs Koverharvägen skulle försämra trivseln i Lappvik tätort• Plankorsningen till Viskovägen är farlig och den ska förbättras eller avlägsnas• förhållandena för gång- och cykeltrafik ska förbättras i området så att arbetsresorna till det nya industriområdet kan skötas med hållbara färd sätt <p>I trafikutredningen presenteras uppgifter om trafikmängderna i prognossituationen 2040. I de presenterade trafikmängderna beaktas förutom den allmänna tillväxten även den trafikstring som uppstår genom den nya markanvändningen. Det uppskattade antalet arbetsplatser är 250–900. Hamnens fordonstrafik ingår inte i trafikstringen. Målet är att en stor del av hamnens framtida marktransporter sköts via järnvägen. Planbeskrivningen kompletteras i fråga om trafiken.</p> <p>6. Natura-behovsprövningen kompletteras. Utgångspunkten i den Natura-behovsprövning som utarbetats i förslagsskedet har varit att den gällande generalplanen ger möjligt att använda området redan i nuläget.</p> <p>7. Behovet av skydds zoner utreds i samband med preciseringen av Natura-behovsprövningen. Naturaområdet gränsar redan i nuläget till Koverharvägen. Det</p>	<ul style="list-style-type: none">• Planbeskrivningen kompletteras i fråga om trafiken.
--	---	--	---

	<p>8. Det separata TY-1-området längs Koverharvägen inverkar avsevärt på omfattningen och kvaliteten av det område som används för rekreation.</p>	<p>väsentliga är om byggandet kan innebära konsekvenser för livsförhållandena för strandrör, kuststrandkrypare, nattskärre eller trädlärka vid Lappvik strand och om de skyddade arterna förutom Naturaområdet även behöver skydds zoner runt Naturaområdet.</p> <p>8. Vid TY-1-området längs Koverharvägen finns en större PTY-områdesreservering i den gällande generalplanen. Den ersätts med denna planbeteckning. Rekreativförbindelserna har beaktats i planen på båda sidorna av området.</p>	
<p>Utlåtande 2 Regionförvaltningsve rket i Södra Finland 18.5.2021</p>	<p>1. Utgångspunkten ska vara att sådan verksamhet som kan utgöra en risk för grundvattnets kvalitet och på så sätt påverka tillgången på hushållsvatten eller dess användbarhet inte placeras i ett grundvattenområde. Placeringen av industri- och lagerområden i ett grundvattenområde omfattar ytterligare en risk som består av att verksamheten i dessa områden kan vara väldigt varierande och förändras under årens lopp. Detta innebär att även riskerna kan förändras under tidens gång.</p> <p>2. Generalplanen ska innehålla tillräckliga planbestämmelser för skydd av grundvatten och för att styra utarbetandet av detaljplanerna. I samband med utarbetandet av detaljplanen kan det finnas tillgång till nyare och mer noggrann information om hur grundvattenskydd kan säkerställas. Dessa ska utnyttjas på ett omfattande sätt vid utarbetandet av detaljplanen. Vid behov ska det göras tilläggsutredningar i detaljplaneskedet så att grundvattnet kan skyddas tillräckligt genom detaljplanens bestämmelser.</p>	<p>1. Tilläggsutredningar görs vid behov i samband med den fortsatta planeringen och planbestämmelserna preciseras vid behov utifrån dessa i detaljplaneringsskedet. Bestämmelserna för grundvatten och skydds zoner styr den fortsatta planeringen av markanvändningen och byggandet i grundvattenområdet.</p> <p>2. I detaljplaneringsskedet görs nödvändiga tilläggsutredningar för grundvatten. I samband med detta kan utredningarna bättre koncentreras till nödvändiga områden.</p>	

	<p>3. Bestämmelserna för grundvattenområdena borde förse med ett tillägg om att uppdaterade grundvattenuppgifter ska användas i samband med bedömningen av risken för förorening av grundvattnet och att tilläggsutredningar ska göras vid behov.</p> <p>4. Med beteckningarna TY-1 och TY-2 anvisas industriområden där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art. I planbeteckningarna framkommer inte direkt vilka miljökrav som avses i detta sammanhang, men grundvatten nämns i planbeskrivningen. Detta kunde även tas upp direkt i beteckningarna. Andra miljöstörningar som eventuellt orsakas av industrifunktionerna (t.ex. buller, vibrationer, lukt, damm) har inte begränsats på något sätt i generalplanens bestämmelser. Senast i samband med att detaljplanen utarbetas kan det uppstå behov av planbestämmelser som förebygger miljöstörningar för att förhindra olägenheter. Generalplanens bestämmelser för industriområden kunde förse med ett tillägg om att det vid behov ska göras tilläggsutredningar och utfärdas bestämmelser för att förebygga miljöolägenheter i detaljplaneskedet.</p> <p>5. Det är bra att planbeteckningarna och -bestämmelserna utöver grundvattenbestämmelserna även beaktar skyddszonerna till grundvattentäkterna, det bullerbekämpningsbehov som orsakas genom väg- och bantrafiken vid bostadsområdena, eventuellt förorenade markområden samt områden där dagvatten från tak ska infiltreras.</p>	<p>3. Antecknas för kännedom. Behovet av tillägg i bestämmelserna bedöms.</p> <p>4. Bestämmelserna för skyddszonen för grundvattenområdet (pv-1) och grundvattentäkterna (sv-1) berör även TY-1- och TY-2-områdena.</p> <p>I samband med detaljplaneringen av området görs vid behov tilläggsutredningar och planbeteckningarna och -bestämmelserna preciseras. Vid detaljplaneringen bedöms alltid behovet av utredningar i början av planprocessen. Utredningarna görs i enlighet med 9 § och 1 § i MBL.</p> <p>5. Antecknas för kännedom. Beaktande av buller och vibrationer fastställs genom en allmän bestämmelse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det övervägs att finns det behov att förse planbestämmelserna för grundvattenområde med ett tillägg om att uppdaterade grundvattenuppgifter ska användas i samband med bedömningen av risken för förorening av grundvattnet och att tilläggsutredningar ska göras vid behov. • Beaktande av buller och vibrationer fastställs genom en allmän bestämmelse.
Utlåtande 3	Järnvägarna		

<p>Trafikledsverket 23.4.2021</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Trafikledsverket anser att det är bra att man i planförslaget anvisar en ny vägförbindelse som byggs i ett annat plan jämfört med banan mellan riksväg 25 och Koverhar hamn genom en riktgivande beteckning. Den vägförbindelse (Viskovägen) som går via nuvarande Krogars planskilda korsning är en specialtransportrutt som med tiden flyttas till en ny vägförbindelse. När den nya vägförbindelsen genomförs möjliggör den även en förbättring av säkerheten vid områdets plankorsningar när Krogars plankorsning (Viskovägen) stängs av.2. Beteckningarna på plankartan bör förtydligas ytterligare så att nuvarande förbindelse för Viskovägen till Krogars plankorsning kan stängas av när den nya vägförbindelsen byggs och förbindelsen i anslutning till TY-2-området kan ordnas till riksväg 25 via den nya vägförbindelsen.3. I planbeskrivningen kunde man nämna den pågående elektrifieringen av Hyvinge–Hangöbanan. Mer information om projektet finns tillgänglig på adressen https://vayla.fi/hyvinkaa-hanko.	<ol style="list-style-type: none">1. Antecknas för kännedom.2. I Trafikverkets utredning anvisas inga åtgärder till Krogars plankorsning eftersom det ansetts att förbättringen eller stängningen av korsningen ska undersökas tillsammans med staden i samband med planeringen av markanvändningen. I samband med generalplanen och åtgärdsutredningen för den nya vägsträckningen (tillsammans med Trafikledsverket) övervägdes bevarande av den nuvarande anslutningen till Viskovägen för personaltrafikens i anslutning till ViskoTeepak. Personalparkeringen ligger mellan banan och landsvägen, vilket innebär att användningen inte förutsätter att plankorsningen bevaras. Godstrafiken i anslutning till ViskoTeepak skulle gå längs en ny rutt trots att avståndet är betydligt längre. Konflikterna på plankartan och i planbeskrivningen korrigeras.3. Omnämmande om detta läggs till i planbeskrivningen. I planbestämmelserna och -beteckningarna finns beredskap för placering av en matningsstation för	<ul style="list-style-type: none">• Konflikterna gällande Krogars plankorsning korrigeras på plankartan och i planbeskrivningen• Omnämmande om den pågående elektrifieringen av Hyvinge–Hangöbanan läggs till i planbeskrivningen.
--	---	--	---

	<p>Vattenleder</p> <p>4. I sitt utlåtande i utkastskedet har Trafikledsverket påpekat att Koverhar farled, den 9,4 m djupa farleden i anslutning till Lappvik hamn och den 4,9 m djupa Ekö-farleden borde anvisas på plankartan. I förslaget till generalplan har dessa farleder tillagts till de delar som de sträcker sig till planeringsområdet.</p> <p>5. I samband med den fortsatta planeringen av de strandområden som ingår i generalplanen ska de nuvarande fasta skyddsanordningarna för sjöfarten (linjetavlor) beaktas så att deras synlighet för sjöfararna inte förhindras.</p> <p>6. Vid den fortsatta planeringen av strandområdena ska det fästas uppmärksamhet vid vågor och stranderosion som orsakas av vattentrafiken.</p>	<p>elektrifieringen i planområdet redan i planförslagsskedet.</p> <p>4. Antecknas för kännedom.</p> <p>5. Antecknas för kännedom. Noteras i beskrivningen att i samband med den fortsatta planeringen av de strandområden som ingår i generalplanen ska de nuvarande fasta skyddsanordningarna för sjöfarten (linjetavlor) beaktas så att deras synlighet för sjöfararna inte förhindras.</p> <p>6. Antecknas för kännedom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Noteras i beskrivningen att i samband med den fortsatta planeringen av de strandområden som ingår i generalplanen ska de nuvarande fasta skyddsanordningarna för sjöfarten (linjetavlor) beaktas så att deras synlighet för sjöfararna inte förhindras.
<p>Utlåtande 4 Nylands förbund 17.5.2021</p>	<p>1. Nylands förbund anser att de preciseringar som gjorts i planförslaget efter utkastskedet är bra och att de kan understödjas. Nylands förbund upprepar sitt utlåtande från utkastskedet om att den utveckling av samhällsstrukturen och hamnen som anvisas i förslaget till generalplan för Koverhar och Lappviks område stämmer överens med landskapets områdesanvändning så länge de randvillkor som ställs upp genom miljön beaktas vid planeringen av området.</p> <p>Generalplanens områdesreserveringar</p> <p>2. De områdesreserveringar som anvisas i förslaget till generalplan stämmer huvudsakligen överens med landskapsplanen,</p>	<p>1. Antecknas för kännedom.</p> <p>2. Avgränsningarna i landskapsplanen preciseras genom generalplanen, men de egentliga kvartersområden som är avsedda</p>	

	<p>men industriområde anvisas över ett större område än det industriområde som anvisas i landskapsplanen.</p> <p>Tätortsområde</p> <p>3. De områdesreserveringar som anvisas till den befintliga tätorten i Lappvik stämmer överens med landskapsplanens tätortsfunktioner och de stöder områdets särdrag och utvecklingen av tätorten till ett lokalt centrum.</p> <p>Industriområden</p> <p>4. I förslaget till generalplan anvisas industriområden där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art över ett större område än det industriområde som anvisas i landskapsplanen.</p> <p>I utkastskedet har Nylands förbund konstaterat i sitt utlåtande att industriområdet i generalplanen kan utvidgas till landskapsplanens vita områden i det område som ligger mellan hamnområdet och riksväg 25 så att området är större än det nuvarande industriområdet, om det baserat på tillräckliga utredningar kan påvisas och bedömas att reserveringen av industriområdet inte orsakar skada eller risk för miljön. Industriområdesreserveringen och det sätt på vilket det genomförs ska preciseras vid den fortsatta planeringen och vid behov göras mindre om slutsatserna i de utredningar och konsekvensbedömningar som ska göras visar att detta är nödvändigt.</p> <p>5. Beteckningen för industriområdesreserveringen och dess planeringsbestämmelse ska omfatta tillräckliga bestämmelser för åtgärder med hjälp av vilka man kan förebygga eller minska</p>	<p>för byggnadsverksamhet planeras genom detaljplaneringen. Funktioner som är betydelsefulla på regional och nationell nivå placeras på de mest attraktiva platserna i enlighet med landskapsplanen.</p> <p>3. Antecknas för kännedom.</p> <p>4. Antecknas för kännedom. Avgränsningarna i landskapsplanen preciseras genom generalplanen, men de egentliga kvartersområden som är avsedda för byggnadsverksamhet planeras genom detaljplaneringen. Funktioner som är betydelsefulla på regional och nationell nivå placeras på de mest attraktiva platserna i enlighet med landskapsplanen.</p> <p>5. I planförslaget används den TY-beteckning som nämns i utlåtandet. Byggandet styrs dessutom av bestämmelser som berör bl.a.</p>	
--	--	---	--

	<p>miljöolägenheter. I samband med industrireserveringen bör TY-beteckning användas: Industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art</p> <p>6. Planlösningen i en mer detaljerad plan kan i viss mån avvika från landskapsplanen om det kan motiveras att landskapsplanens regionala och nationella mål inte försvagas.</p> <p>7. Planområdet berörs delvis av motstridiga mål som är svåra att samordna vid planeringen av markanvändningen: det är viktigt att utveckla en hamn av betydelse på landskapsnivå som är väl tillgänglig tack vara banan och riksvägen även ur ett nationellt perspektiv. Samtidigt har området emellertid många viktiga miljövärden som ska värnas, inklusive betydande grundvattenresurser. Nylands förbund anser att utvecklandet av ett industriområde i närheten av hamnen är logistiskt och ekonomiskt sett effektivt. I landskapsplanen baserar sig beteckningarna för industriområdet och hamnen på det före detta området för Koverhar stålfabrik och den befintliga djuphamnen i Koverhar. Vid utvecklingen av industriområdet och hamnen ska emellertid de randvillkor som ställs upp av miljön beaktas.</p> <p>8. Nylands förbund anser att kvartersområdena för produktion och logistikfunktioner ska utvecklas främst i de industriområden som anvisas i den gällande landskapsplanen. Det ska finnas ett motiverat behov av att utvidga industri- och produktionsområdena till nya obebyggda områden.</p>	<p>grundvattenområdet, grundvattentäckernas skydds zoner och hanteringen av dagvatten.</p> <p>6. Antecknas för kännedom. Anvisandet av större TY-1-områden i generalplanen försvagar inte uppnåendet av landskapsplanens regionala mål och inte heller de riksomfattande målen för områdesanvändningen.</p> <p>7. Antecknas för kännedom.</p> <p>I samband med den fortsatta planeringen görs vid behov preciserande utredningar då de lättare kan koncentreras till de områden där förändringar kommer att ske.</p> <p>8. Produktionsanläggningar och logistikfunktioner av betydelse på landskapsnivå och nationell nivå kommer sannolikt att etableras längs huvudlederna och i närheten av hamnen, i industriområden som anvisas i enlighet med landskapsplanen. Beteckningarna för kvartersområdenas användningsändamål preciseras genom detaljplaneringen.</p>	
--	--	--	--

	<p>9. Omfattningen av de TY-1-industriområden som anvisas i planen är godtagbar med tanke på landskapsplanens generella karaktär.</p> <p>10. Planbestämmelserna i förslaget till generalplan bör justeras så att de konsekvenser som riktas till grundvattnet beaktas bättre i samband med den mer detaljerade planeringen. I detaljplaneskedet ska det göras en noggrann granskning av lämpligheten, placeringen och samordnandet av de funktioner som placeras i området för att skydda grundvattnet i området och trygga dess bildning.</p> <p>11. Planbeskrivningen bör kompletteras med planens förhållande till den gällande landskapsplanen och hur den stämmer överens med lösningen i landskapsplanen samt med motiveringar till varför det är möjligt att avvika från landskapsplanen.</p> <p>Grundvatten</p> <p>12. Vid den mer detaljerade planeringen ska byggande och annan markanvändning styras så att grundvattnets kvalitet och mängd inte äventyras.</p> <p>13. Trots att de grundvattenområden som är viktiga med tanke på vattenförsörjningen har nämnts i planbeskrivningen konstateras inte att grundvattenområdena Sandö-Grönvik och Isolähde är grundvattenområden i 1 E-området, det vill säga grundvattenområden som är viktiga med tanke på vattenanskaffningen och som ytvatten- och markekosystemet är direkt beroende av.</p> <p>14. I de allmänna bestämmelserna tas inte ställning till nödvändiga skyddsavstånd i de planeringsbestämmelser som berör grundvatten. I planeringsbestämmelsen finns det skäl att lägga till ett omnämnande om att</p>	<p>9. Antecknas för kännedom.</p> <p>10. Behovet av noggrannare utredningar bedöms i samband med detaljplaneringen. Planbestämmelser som berör grundvattenområden och vattentäkter styr tillsammans med de allmänna bestämmelserna hur skyddet av grundvattnets kvalitet och mängd ska beaktas.</p> <p>11. Motiveringar läggs till i planbeskrivningen.</p> <p>12. I förslaget till generalplan utfärdas bestämmelser och allmänna bestämmelser för grundvatten och för grundvattentäckernas skyddszoner.</p> <p>13. Planbeskrivningen kompletteras.</p> <p>14. I enlighet med 35 § i MBL är syftet med en generalplan att styra samhällsstrukturen och markanvändningen och samordna funktioner</p>	<ul style="list-style-type: none">• Motiveringar gällande avvikande från landskapsplanen läggs till i planbeskrivningen• Planbeskrivningen kompletteras med tillägg att grundvattenområdena Sandö-Grönvik och Isolähde är grundvattenområden i 1 E-området, det vill säga grundvattenområden som är viktiga med tanke på vattenanskaffningen och som ytvatten- och markekosystemet är direkt beroende av.
--	--	--	--

	<p>man i samband med den fortsatta planeringen ska utreda de konsekvenser som riktas till grundvattnet noggrannare samt presentera ändamålsenliga och tillräckliga åtgärder och skyddsavstånd för tryggnad av grundvattnet. I synnerhet i fråga om grundvatten som hör till klass E1 borde man säkerställa att det inte riktas sådana förändringar till grundvattnets kvalitet eller mängd som skulle inverka på de ytvatten- och markekosystem som upprätthålls av grundvatten.</p> <p>Trafik och möjligheter att röra sig</p> <p>15. De punkter om utredande av hur den tunga trafiken riktas som Nylands förbund nämnt i sitt utlåtande i utkastskedet har beaktats i samband med planarbetet. Hamnen och industriområdet ligger på en trafikmässigt väl tillgänglig plats: i området finns en djupfarled, banförbindelse och riksväg. Industriområdets läge nära hamnen är logistiskt och ekonomiskt sett effektivt. Byggande av en ny matarled mellan hamnen och riksväg 25 är en lösning som understöds. Det skapar en trygg förbindelse för hamnen och industriområdet med tanke på trafiken och grundvattenskyddet.</p> <p>16. Av hamnens transporter går största delen österut längs riksväg 25, vilket innebär att gamla Koverharvägen är den rakaste ruten för hamntransporter. Den nya vägen betjänar industriområdet bättre än hamnen. Hamntransporterna kommer sannolikt att utnyttja gamla Koverharvägen även i fortsättningen, vilket innebär att man också måste sköta om funktionen och säkerheten för denna väg.</p>	<p>i stora drag. Generalplanen innehåller därmed tillräckliga och ändamålsenliga planbeteckningar och -bestämmelser med tanke på grundvattenskydd. Lagen förutsätter att tilläggsutredningar görs i detaljplaneringsskedet.</p> <p>15. Antecknas för kännedom.</p> <p>16. Målet är också att styra hamntransporterna till den nya vägförbindelsen och att Koverharvägen fredas från tung trafik. Detta kan påverkas genom trafikplaneringen. Genom elektrifieringen av Hyvinge–Hangö-banan sköts en stor del av marktransporterna i anslutning till hamnen via järnvägen. Detta innebär att mängden av den tunga trafik som riktas till hamnen är måttlig.</p>	
--	--	--	--

	<p>Miljöns särdrag och grönstruktur I utkastskedet har Nylands förbund konstaterat bl.a. att: Utredning av miljövärden och deras konsekvensbedömning i förhållande till generalplanens planlösningar ska göras med särskild noggrannhet.</p> <p>17. I planbeskrivningen konstateras att de viktigaste naturområdena har skyddats genom planen. I planbeskrivningen framkommer emellertid inte hurdana bedömningar och anslutande slutsatser den presenterade slutsatsen baserar sig på.</p> <p>18. Den ekologiska förbindelsen genom det nya industriområdet ska anvisas som ett område. Exakt sträckning och tillräcklig yta kan inte överlåtas för att lösas vid den mer detaljerade planeringen. På så sätt säkerställs att förbindelsen verkligen fungerar som ekologisk förbindelse. I fråga om den ekologiska förbindelsen stämmer generalplanen inte överens med landskapsplanen. Läget för den beteckning för ett behov av en grönförbindelse som anvisas i den gällande landskapsplanen är riktgivande och på detta smala näs ska det beaktas även i denna generalplan. Granskningen av förbindelsen ingår inte i rapporten över naturutredningarna för generalplaneområdet (2017) och inte heller i detaljplanens naturutredningar som presenteras i generalplanens material. För att trygga den ekologiska förbindelsen av betydelse på landskapsnivå vid det smala stället på Hangö udd ska dess läge och omfattning anvisas i generalplanen. I planbeskrivningen hänvisas nu till den endast i planens mål och beaktandet av nationella mål samt i övrigt endast i samband med</p>	<p>17. Beteckningarna för naturområdena baserar sig på den utarbetade naturutredningen. Planbeskrivningen kompletteras.</p> <p>18. Den ekologiska förbindelsen anvisas som ett jord- och skogsbruksdominerat område och delvis som skyddsgrönområde. Avgränsningen stämmer överens med den gällande detaljplanen och förbindelsen utvidgas dessutom genom M-området. Ett omnämnande om den ekologiska förbindelsen läggs till planbestämmelserna så att EV ändras till EV-1-område. I bestämmelsen tilläggs följande: Området fungerar som ekologisk förbindelse.</p> <p>I landskapsplanen anvisas beteckningen för ett behov av en grönförbindelse till den norra sidan av rv 25 och den går över riksvägen först väster om försvarsmaktens övningsområde. Enligt beskrivningen av landskapsplanen är beteckningen för ett grönområdesbehov en utvecklingsprincipbeteckning och dess exakta läge och bredd fastställs inte i landskapsplanen. Genom grönförbindelsen anvisas principen för områdesanvändningen i området. Dess omfattning i området anvisas endast i</p>	<ul style="list-style-type: none">• Planbeskrivningen kompletteras med en förklaring av hurdana bedömningar och anslutande slutsatser den presenterade lösningen baserar sig på.• Ett omnämnande om den ekologiska förbindelsen läggs till planbestämmelserna så att EV ändras till EV-1-område. I bestämmelsen tilläggs följande: Området fungerar som ekologisk förbindelse
--	--	---	--

	<p>konsekvensbedömningen enligt följande: "I den mera detaljerade planeringen bör det lämnas kvar en tillräckligt stor ekologisk förbindelse över det nya industriområdet." I de ändringar som gjorts i planbeskrivningen efter utkastskedet konstateras att beteckningen för ett behov av en grönförbindelse ersätts med M- och EV-beteckningar, vilket inte tryggar bevarandet av förbindelsen tillräckligt. I den gällande landskapsplanen och den godkända etapplandskapsplanen för Västra Nyland ligger beteckningen för ett behov av grönförbindelse på en något avvikande plats. Den allmänna principen är emellertid att en ekologisk förbindelse på ett smalt ställe ska kunna fungera så högklassigt som möjligt. Planförslagets beteckningar räcker inte till för detta och i planbeskrivningen motiveras inte hur den ekologiska förbindelsen har beaktats i planlösningen eller varför man avviker från landskapsplanen. Planbeskrivningen bör fortfarande kompletteras i fråga om beaktande av naturområden så att det framkommer hurdana bedömningar och anslutande slutsatser de presenterade slutsatserna baserar sig på.</p> <p>Kulturmiljö</p> <p>19. Nylands förbund anser att den inventering av områdets fornlämningar och krigshistoriska kulturarvsobjekt som gjorts i samarbete med museimyndigheterna samt byggnadsinventeringen i Lappvik tätort har gett goda utgångspunkter för att identifiera de nationellt, landskapsmässigt och lokalt sett betydande värdena i områdets kulturmiljö samt för planbeteckningarna och -</p>	<p>beteckningens längdriktning, i detta fall mellan Spjutsböle-Hyltamalmen-Grabbskogområdet och Hangö udd. Förbindelsens exakta läge och bredd i terrängen avgörs i samband med den mer detaljerade planeringen. På grund av sin principmässiga karaktär är behovet av en grönförbindelse inte ett ställningstagande för hurdana områden det finns behov av. Av denna orsak anvisas beteckningen likadant i hela planområdet så att varje beteckning genomförs med olika detaljer genom den mer detaljerade planeringen. I landskapsplanens motiveringar hänvisas inte till att beteckningen ska genomföras i området för just denna generalplan och landskapsplanen hänvisar inte till detta generalplaneområde. Försvarsmaktens övningsområde begränsar användningen av området på den sydvästra sidan av planen för rekreation. Den fungerar som ekologisk förbindelse trots att den blir smalare vid det detaljplanerade området. Generalplanen strider inte mot landskapsplanen.</p> <p>19. De objekt som markeras i planen har diskuterats med museimyndigheten och beteckningarna baserar sig på den utarbetade arkeologiska utredningen och behov som framförts av Museiverket. Planbeskrivningen preciseras i fråga om byggnadsskydd.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Planbeskrivningen preciseras med kriterier som man har använt då objekt har anvisats i planen som skyddsobjekt.
--	--	--	---

	<p>bestämmelserna. Planbeskrivningen bör emellertid kompletteras med kriterier på basis av vilka objekten anvisas som skyddsobjekt i planen.</p> <p>Bedömning av klimatkonsekvenser</p> <p>20. I fråga om klimatkonsekvenserna har planförslagets utsläppskonsekvenser och eventuella sätt att minska utsläpp presenterats på ett mångsidigt sätt men delvis ytligt. Den centrala och direkta effekt som planförslaget har på utsläppen av växthusgaser anknyter till den skogsyta som röjs i planområdet. Skogsytan motsvarar cirka en fjärdedel av den skogsyta som går förlorad i Nylands område varje år. Den skogsyta som hamnar under byggandet går förlorad för gott och därför borde även den koldioxidsänka som förloras genom träd och mark och den biomassa som kan utnyttjas för energi i samband med röjning beaktas i utsläppsbalansen. Förlusten av koldioxidsänkan kumuleras över hela den tid då markområdet inte används för skogsbruk.</p> <p>21. Den verksamhet som etableras i området ger goda möjligheter att utnyttja spillvärme, vilket även konstateras i bedömningen av klimatkonsekvenserna. Detta är den främsta metoden för att kontrollera de utsläpp som uppstår i samband med energiförbrukningen.</p> <p>22. Med tanke på anpassningen till klimatförändringen består det största orosmomentet av de förändringar som uppstår i bildningen av grundvatten när den ogenomträngliga ytan ökar. I bedömningen av klimatkonsekvenserna konstateras mycket</p>	<p>20. Hangö stads mål är att utveckla markanvändningen i närheten av hamnen för näringsverksamhet och inte för jord- och skogsbruk. Genom generalplanen främjas utnyttjande av en polycentrisk områdesstruktur som bildar nätverk och grundar sig på goda förbindelser i hela landet och möjligheterna att utnyttja livskraften och styrkorna i de olika områdena. I generalplanen skapas förutsättningar för utveckling av närings- och företagsverksamhet invid nationella och internationella trafikförbindelser i enlighet med de riksomfattande målen för områdesanvändningen. Genom generalplanen säkerställs dessutom förutsättningarna för fungerande knutpunkter för gods- och persontrafiken. Området i närheten av hamnen är inte ett område som i första hand ska bevaras som koldioxidsänka.</p> <p>21. Antecknas för kännedom.</p> <p>22. Avsikten är att grundvattenmängden ska tryggas genom ett projekt för konstgjort grundvatten. Risker för förorening av grundvattnet kan ännu påverkas genom</p>	
--	--	---	--

	<p>riktigt att de konsekvenser som orsakas för klimatförändringen tillsammans med förändringarna i markanvändningen innebär att risken för förorening av grundvattnet ökar.</p> <p>23. Nylands förbund anser att generalplaneförslaget måste kompletteras och preciseras i enlighet med utlåtandet innan det kan behandlas för godkännande.</p>	<p>detaljplaneringen där områden som är avsedda för byggande och områden som förblir obebyggda planeras noggrannare. Dessutom minskar det grundvattenskydd som byggs i anslutning till den nya vägförbindelsen de risker som riktas till grundvattnet i förhållande till nuläget eftersom Koverharvägen Viskovägen helt saknar grundvattenskydd i nuläget.</p> <p>23. Antecknas för kännedom.</p>	
<p>Utlåtande 5 TUKES 27.4.2021</p>	<p>I området finns två objekt som omfattas av Tukes övervakning och som utgör betydande anläggningar för hantering och lagring av farliga kemikalier: Oy ViskoTeepak Ab samt Adven Oy som fungerar som ViskoTeepaks värmecentral.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Enligt Tukes uppfattning skulle en T/kem-planbeteckning vara bättre och mer entydig än TY-2 som planbeteckning för objekt som övervakas av Tukes. 2. TY-2-beteckningens hänvisning till miljötillståndet är enligt oss missvisande eftersom Oy ViskoTeepak Ab:s och Adven Oy:s verksamhet även förutsätter kemikaliesäkerhetstillstånd av Tukes. 3. Planbeteckningen i förslaget torde även försämra företagens möjligheter att expandera och utveckla sin verksamhet. Med tanke på Tukes övervakning skulle det vara bäst att planen är tydlig och att mer detaljerade krav definieras i miljötillståndet och i Tukes kemikaliesäkerhetstillstånd. I Tukes tillstånd undersöks i synnerhet hur olyckor inverkar på miljö, människor och egendom. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. T/kem-beteckning kan inte anvisas till grundvattenområde. Av denna orsak anvisas kända objekt som hanterar farliga kemikalier med TY-2-beteckning i planförslaget. 2. I TY-2-bestämmelsen tilläggs även ett omnämnande av kemikaliesäkerhetstillstånd. 3. Avsikten med planläggningen stämmer överens med Tukes utlåtande. TY-2-bestämmelsen ändras enligt följande: <i>Avsikten är att området ska detaljplaneras. Vid behov bedöms förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd och/eller kemikaliesäkerhetstillstånd som förutsätts av verksamheten i ett separat tillståndsförfarande och olägenheter som uppstår genom verksamheten begränsas genom tillståndsbestämmelser. I industriområdena är det utöver det huvudsakliga användningsändamålet tillåtet att placera elstationer, parktransformatorstationer,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • I TY-2-bestämmelsen tilläggs även ett omnämnande av kemikaliesäkerhetstillstånd. • TY-2 - bestämmelsen ändras enligt följande: <i>Avsikten är att området ska detaljplaneras. Vid behov bedöms förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd och/eller kemikaliesäkerhetstillstånd som förutsätts av verksamheten i ett separat tillståndsförfarande och olägenheter som uppstår genom verksamheten begränsas genom tillståndsbestämmelser. I industriområdena är det utöver det huvudsakliga användningsändamålet tillåtet att placera elstationer, parktransformatorstationer, avloppspumpstationer och andra områden och konstruktioner som förutsätts för</i>

		<i>avloppspumpstationer och andra områden och konstruktioner som förutsätts för samhällsteknisk försörjning samt skyddsgrönområden.</i>	<i>samhällsteknisk försörjning samt skyddsgrönområden.</i>
<p>Utlåtande 6 Västra Nylands räddningsverk 1.4.2021</p>	<p>1. I området för generalplanen finns anläggningar som innebär en risk för stora olyckor (Visko Teepak Oy Ab och Adven Oy, Viskovägen 38, anläggningar enligt Seveso II-direktivet) i den s.k. konsulteringszonen.</p> <p>Enligt markanvändningen- och byggnadslagstiftningen är planläggningsmyndigheterna skyldiga att utreda konsekvenserna av byggandet i samband med utarbetandet av planen. I de frågor som ska utredas ingår de konsekvenser som orsakas av eventuella olyckor i anslutning till kemikalie- och sprängämnesobjekt. I generalplanen beaktas inte läget för anläggningar med risk för stora olyckor alls.</p> <p>2. Vid anläggningar som omfattas av en risk för stora olyckor borde planbeteckningen T/kem användas konsekvent i nya planer.</p> <p>3. I fråga om känsliga funktioner borde planbeteckningarna och planbestämmelsernas innehåll uppdateras i konsulteringszonernas områden. I synnerhet ska man se till att antalet personer som exponeras för en olycksrisk inte ökar betydligt.</p>	<p>1. Planbeskrivningen kompletteras i fråga om riskerna för stora olyckor och planens konsekvensbedömning kompletteras utifrån dessa.</p> <p>2. T/kem är inte en möjlig beteckning på grund av grundvattenområdet. (se bemötande till Tukes ovan)</p> <p>3. Antecknas för kännedom med tanke på den fortsatta planeringen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Planbeskrivningen kompletteras i fråga om riskerna för stora olyckor och planens konsekvensbedömning kompletteras utifrån dessa
<p>Utlåtande 7 Västra Nylands museum 18.5.2021</p>	<p>1. I sitt tidigare utlåtande från 6.4.2018 hade museet inget att anmärka mot planutkastets allmänna riktlinjer. Museet förutsatte att beteckningssätten för kulturhistoriskt värdefulla områden och objekt skulle göras tydligare och att bestämmelserna skulle preciseras. I fråga om det arkeologiska</p>	<p>1. Antecknas för kännedom.</p>	

	<p>kulturarvet gavs utlåtande då av Museiverket.</p> <p>I fråga om den byggda kulturmiljön och byggnadsskyddet konstaterar museet nu att en del av det tidigare utlåtandets kommentarer har beaktats. Objekt i den byggda kulturmiljön har försetts med precisa indexnummer i planen och planbeskrivningen där det även ingår en objektsförteckning. Områden som är värdefulla med tanke på kulturhistoria och bybild har namngetts och numrerats och deras beteckningssätt har preciserats, vilket underlättar läsningen av planen. Dessutom har bestämmelserna för beteckningarna preciserats. Ändringarna och tilläggen kan understödjas.</p> <p>I fråga om den sr-1-beteckning som anvisar skyddsobjekt konstaterar museet att beteckningen och innehållet för dess bestämmelse är ändamålsenliga.</p> <p>2. Museet påpekar att alla objekt som ingår i den inventering av den byggda kulturmiljön i Lappvik har anvisats som historiskt och byggnadshistoriskt värdefulla inte har anvisats för skydd på plankartan. --- Museet anser därför att lösningen, dvs. att en del av objekten inte försetts med skydds-beteckning i planen, ska motiveras på ett ändamålsenligt och godtagbart sätt eller korrigeras så att skydds-beteckningar även anvisas på plankartan i enlighet med den utarbetade inventeringen och den klassificering som gjorts i samband med den. I samband med konsekvensbedömningen konstateras däremot att de mest betydande objekten i den byggda kulturmiljön anvisas med sr-1-beteckning i planen, men det motiveras inte hur man kommit fram till urvalet, om det inte stämmer överens med inventeringen.</p>	<p>2. Sr-beteckningar läggs till vid sju objekt i enlighet med inventeringen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Sr-beteckningar läggs till vid sju objekt i enlighet med inventeringen.
--	---	---	---

	<p>3. Skyddsbeteckningar saknas helt för bl.a. järnvägsstationens byggnader och stationschefens hus. Dessa är historiskt och byggnadshistoriskt värdefulla och väl bevarade. Flera objekt som anvisats som värdefulla i inventeringen och som saknar skyddsbeteckning i planen finns även bl.a. Längs Sanduddsvägen, i ett område dit den sneda rastermarkeringen för ett område som är värdefullt med tanke på bybilden inte sträcker sig. Det ska motiveras varför dessa inte skyddats eller alternativt ska beteckningar läggas till.</p> <p>4. I planförslaget anvisas de områden i den byggda kulturmiljön som klassats som värdefulla med tanke på bybilden i inventeringen och som ska bevaras med sned rastermarkering. Indexnummer och namn på områdena borde även läggas till i planbestämmelserna. Det finns tre områden och de har namngetts på sidan 27 i planbeskrivningen: SK-1 "Torgets omgivning och området längs Sanduddsvägen", SK-2 "Järnvägsstationen" och SK-3 "Den nordöstra delen av Lappvik". Indexnummer saknas på kartan men avgränsningarna av områdena stämmer överens med inventeringen av den byggda kulturmiljön i Lappvik. I bestämmelsen för den sneda rasterbeteckning som anvisar områdena kunde man tillägga att det gamla byggnadsbeståndet i området som beaktats som historiskt och byggnadshistoriskt värdefullt i inventeringen ska bevaras/strävas efter att bevaras. Tillägget skulle vara motiverat i synnerhet om alla de objekt som anvisats som värdefulla i inventeringen inte förses med en separat skyddsbeteckning.</p>	<p>3. Skyddsbeteckningar anvisas även till järnvägsbyggnaderna.</p> <p>Rasterbeteckningens omfattning utvärderas.</p> <p>4. Områdeshelheterna förses med indexnummer och planbestämmelsen preciseras till de delar som är nödvändigt.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Skyddsbeteckningar anvisas även till järnvägsbyggnaderna och rasterbeteckningens omfattning utvärderas• Områdeshelheterna för den byggda kulturmiljön förses med indexnummer och planbestämmelsen preciseras till de delar som är nödvändigt
--	--	---	---

	<p>5. I planen bör det nämnas att största delen av planeringsområdet är en kulturmiljö av betydelse på landskapsnivå som anvisats i landskapsplanen. Helst ska detta anvisas som en avgränsning av området på plankartan. Museet nämnde frågan redan i sitt tidigare utlåtande men tillägget har inte gjorts.</p> <p>6. I fråga om det arkeologiska kulturarvet konstaterar museet att fornlämningarna och de övriga kulturarvsobjekten har beaktats tillräckligt i beredningen av planen. En inventering av både mark- och havsområden har gjorts i planområdet 2016. Även de ändringar som påpekats i det utlåtande som Museiverket avgett om planutkastet 17.4.2018 har till största delen beaktats.</p> <p>7. En fast fornlämning är även undervattensvraket Antonia (fornl.reg. 1341). I planbeskrivningen har objektet emellertid anvisats som övrigt kulturarvsobjekt. På plankartan har objektet anvisats riktigt som en fast fornlämning (beteckning sm-1). Objektets status bör även ändras i planbeskrivningen.</p> <p>8. Efter att planförslaget blivit färdigt har det gjorts en ny undervattensinventering i anslutning till ändringsarbetena i Koverhars hamnområde (SubZone Oy 2021, inventeringsrapport som bilaga till utlåtandet). I samband med denna hittades det tidigare okända vraket Tvärminne Storfjärden 2 (fornl.reg. 1000040981) i LS-området i Koverhar. Mer information om vraket finns i Museiverkets fornlämningsregister: https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000040981. Vrakets ska anvisas på plankartan med sm-beteckning och den ska förses med följande planbestämmelse: Fornlämning som</p>	<p>5. Omnämmande i fråga om kulturmiljö av landskapsintresse och dess gränser läggs till i planbeskrivningen.</p> <p>6. Antecknas för kännedom.</p> <p>7. Statusen ändras till fornlämning i planbeskrivningen.</p> <p>8. Det nya vrakobjektet läggs till på plankartan och i beskrivningen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Omnämmande i fråga om kulturmiljö av landskapsintresse och dess gränser läggs till i planbeskrivningen.• Statusen ändras till fornlämning i planbeskrivningen.• Det nya vrakobjektet läggs till på plankartan och Uppgifterna från inventeringsrapporten läggs till planbeskrivningens källor och utredningar.
--	---	--	--

	<p>fredats genom lagen om fornminnen (vrak). I området är det tillåtet att bygga efter att vraket har undersökts tillräckligt på ett sätt som förutsätts av museimyndigheten (Museiverket). Det finns också skäl att nämna vraket i planbeskrivningen och inventeringsrapporten bör nämnas i planbeskrivningens källor.</p> <p>9. I planbestämmelsen för krigshistoriska objekt ska dessutom följande läggas till: <i>De krigshistoriska konstruktionerna i området ska bevaras. Större planer som berör området ska förhandlas med museimyndigheten (Västra Nylands museum).</i></p> <p>10. I de planbestämmelser som berör arkeologiska kulturarvsobjekt rekommenderas att termen "museimyndigheten" ska preciseras enligt följande: <u>Fornlämningar på land:</u> <i>Om planer som berör området eller som anknyter till det ska utlåtande begäras från museimyndigheten (Västra Nylands museum).</i> <u>Övriga kulturobjekt på land:</u> <i>Med beteckningen anvisas kulturhistoriskt värdefulla områden där det finns krigshistoriska konstruktioner. Större byggnadsprojekt som berör området ska förhandlas med museimyndigheten (Västra Nylands museum). Objekten har numrerats på plankartan enligt förteckningen i planbeskrivningen.</i> <u>Undervattensfornlämningar:</u> <i>Fast fornlämning (vrak) som fredats genom lagen om fornminnen (295/1963). I området är det tillåtet att bygga hamnkonstruktioner efter att vraket har undersökts tillräckligt på ett</i></p>	<p>9. Planbestämmelsen för övriga kulturarvsobjekt ändras till följande: <i>De krigshistoriska konstruktionerna i området ska bevaras. Större planer som berör området ska förhandlas med en behörig museimyndighet. Objekten har numrerats på plankartan enligt förteckningen i planbeskrivningen.</i></p> <p>10. Kravet på begäran om utlåtande ändras till följande: <i>utlåtande av <u>en behörig museimyndighet</u>.</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• Planbestämmelsen för övriga kulturarvsobjekt ändras till följande: <i>De krigshistoriska konstruktionerna i området ska bevaras. Större planer som berör området ska förhandlas med en behörig museimyndighet. Objekten har numrerats på plankartan enligt förteckningen i planbeskrivningen.</i>• Kravet på begäran om utlåtande ändras till följande: <i>utlåtande av <u>en behörig museimyndighet</u></i>
--	---	---	---

	<i>sätt som förutsätts av museimyndigheten (Museiverket).</i>		
<p>Utlåtande 8 Hangö museum 19.5.2021</p>	<ol style="list-style-type: none"> I planbeskrivningen beaktas både den byggda miljön och naturmiljön berömligt. Den ytliga byggnadsinventering som gjorts 2017 fungerar som grund för de byggnader som föreslagits för skydd i generalplanen. I planbeskrivningen framkommer inte varför vissa objekt har skyddats och andra inte. Till exempel Lappviks järnvägsstation och stationschefens hus har inte föreslagits för skydd. Denna lista borde genomgåas noggrannare tillsammans med representanter för Västra Nylands museum och Hangö museum. Det har inte gjorts någon noggrannare utredning av Lappviks historia och därför är uppgifterna delvis bristfälliga. I området finns rikligt med befästningar från andra världskriget och som man också konstaterar i planbeskrivningen; allt kan inte bevaras. Dessa objekt har inventerats 2016 och en del ska bevaras för att påminna om andra världskrigets händelser på Hangöfronten. I planen finns ingen beteckning för Koverhar minnesmärke som avtäcktes 2016. Minnesmärket har en stor betydelse i synnerhet för dem som arbetat i Koverhar och för alla Lappviksbor. Byggnadernas lämplighet i omgivningen ska beaktas vid eventuellt byggande, främst sett 	<ol style="list-style-type: none"> Antecknas för kännedom. Sr-beteckningar tilläggs för byggnadsobjekten i enlighet med inventeringen, inklusive järnvägsbyggnaderna. Utvecklandet av Lappviksområdet fortsätter utifrån den nuvarande strukturen och utvecklingsbehoven i de gällande detaljplanerna. Området är huvudsakligen detaljplanerat. Generalplanens utvecklingsmål anknyter huvudsakligen till utvecklingen av hamnen och industriområdena. Beteckningarna för krigshistoriska objekt har överenskommit tillsammans med museimyndigheten. Minnesmärken, statyer eller konstverk anvisas inte i generalplanen. Behovet av beteckning kan övervägas i samband med detaljplaneringen. Antecknas för kännedom med tanke på den fortsatta planeringen. 	<ul style="list-style-type: none"> Sr-beteckningar tilläggs för byggnadsobjekten i enlighet med inventeringen, inklusive järnvägsbyggnaderna. Antecknas för kännedom för fortsatt planering att byggnadernas lämplighet i omgivningen ska beaktas vid eventuellt

	från havet och till det intilliggande Natura 2000-området.		byggande, främst sett från havet och till det intilliggande Natura 2000-området.
<p>Utlåtande 9 Hangö Vatten 20.5.2021</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. I förslaget till generalplan beaktas till stor del de punkter om vattenförsörjning som framkommit vid beredningen. Plankartans M-1-områdesbeteckning är viktig för Hangö Vatten eftersom projektet för konstgjort grundvatten är i testskedet. Av denna orsak är det svårt att avgränsa områden som behövs för infiltrering i det här skedet. 2. Plankartans lu0-1-beteckning möjliggör byggande av förbindelser till kvartersområdena, men i en del av det avgränsade området finns befintligt vattenförsörjningsnät (i synnerhet längs Viskovägen) och anslutande anordningar. Av denna orsak skulle det vara viktigt att underhållet även skulle tillåtas med beaktande av naturvärdena. 3. Plankartans TY-1- och TY-2-beteckningar omfattar en möjlighet att bygga pumpstationer för avloppsvatten och andra konstruktioner som krävs för samhällsteknisk försörjning i dessa områden. För Hangö Vatten är det viktigt att dessa nämns. 4. I planbeskrivningen (3.3.11 Teknisk försörjning) presenteras nuläget för den kommunaltekniska försörjningen riktigt men det finns skäl att beakta att överloppsavloppens kapacitet sannolikt inte räcker till i framtiden när TY-1- och TY-2-områdena bebyggs och hamnfunktionerna utvidgas. Av denna orsak kan det finns skäl att planera ett separat avloppsreningsverk (s.k. industriavloppsreningsverk) i området eller bygga ett nytt överföringsavlopp och utvidga det nuvarande reningsverket i Stormossen. Det samma gäller 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antecknas för kännedom. 2. Planbestämmelsen preciseras enligt följande: <i>Det är tillåtet att bygga belagda körförbindelser till kvartersområdena genom området, men byggande av planer är förbjudet. Det är tillåtet att upprätthålla nätverk för samhällsteknisk försörjning och anslutande anordningar i området.</i> 3. Antecknas för kännedom. 4. Vid behov ska det reserveras utrymme för ett nytt avloppsreningsverk i samband med detaljplaneringen. Generalplanens områdesreserveringsbeteckning anvisar områdets huvudsakliga användningsändamål, och användningsändamål som betjänar andra områden kan anvisas i samband med detaljplaneringen. Uppgifter som preciserar utvecklingsbehov för vattenförsörjningen läggs till i planbeskrivningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planbestämmelsen preciseras enligt följande: <i>Det är tillåtet att bygga belagda körförbindelser till kvartersområdena genom området, men byggande av planer är förbjudet. Det är tillåtet att upprätthålla nätverk för samhällsteknisk försörjning och anslutande anordningar i området.</i> • Uppgifter som preciserar utvecklingsbehov för vattenförsörjningen läggs till i planbeskrivningen.

	<p>hushållsvattensförsörjningen i synnerhet i Koverhar området, dvs. kapaciteten för den nuvarande vattentäkten räcker sannolikt inte till och därför är det också viktigt att projektet för konstgjort grundvatten genomförs.</p> <p>5. EA-beteckningen på plankartan saknar helt en noggrannare förklaring. Skjutbanan har legat och ligger i ett område som numera anvisats med beteckningen EA, men motiveringar till att bevara området som skjutbana även långt in i framtiden har inte presenterats för det område som anvisats på kartan.</p> <p>6. Plankartans allmänna bestämmelser för att skydda grundvatten och ordna hanteringen av dagvattnet är viktiga planbestämmelser eftersom största delen av området ligger i ett grundvattenområde och grundvattnet bildas från dagvattnet och regnvattnet.</p> <p>7. Under punkten för bestämmelser för grundvattenområden på plankartan bör texten preciseras med att vattentäktsfunktioner är tillåtna funktioner trots att det lokalt kan påverka grundvattenmängderna. För vattentäkten ska det emellertid först sökas vattentäktstillstånd enligt vattenlagen av myndigheterna.</p>	<p>5. Arrendeavtalet för skjutbanan gäller fram till slutet av 2029. Den nuvarande verksamheten får fortsätta i enlighet med det beviljade miljötillståndet. Behovet av beteckningen och möjligheten att fortsätta verksamheten i området i fråga bedöms. Skjutbanan har en större betydelse för samhället.</p> <p>6. Antecknas för kännedom.</p> <p>7. Lägg till i bestämmelserna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Behovet av EA-beteckningen och möjligheten att fortsätta verksamheten i området i fråga bedöms. Under punkten för bestämmelser för grundvattenområden preciseras texten med att vattentäktsfunktioner är tillåtna funktioner trots att det lokalt kan påverka grundvattenmängderna. För vattentäkten ska det emellertid först sökas vattentäktstillstånd enligt vattenlagen av myndigheterna.
<p>Utlåtande 10 Caruna Oy 6.5.2021</p>	<p>1. I planområdet går kraftledningar som är en del av Caruna Oy:s högspänningsdistributionsnät Karis–Lappvik–Hangö och Tenala–Lappvik–Hangö samt Lappviks elstation. Dessa anvisas i planen på ändamålsenligt sätt.</p> <p>2. I planområdet ligger dessutom Caruna Oy:s 110 kV:s kraftledning Krogars–Koverhar och Koverhars elstation som inte har anvisats i planen. Vi ber om att kraftledningen Krogars–Koverhar och Koverhar elstation anvisas i</p>	<p>1. Antecknas för kännedom.</p> <p>2. En beteckning för ledningen läggs till längs Viskovägen. En del av E-området i närheten av hamnen ändras till ET-område vid elstationen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> En beteckning för ledningen läggs till längs Viskovägen. En del av E-området i närheten av hamnen ändras till ET-område vid elstationen.

	<p>planen med ändamålsenliga beteckningar som beskriver kraftledningen och området för energiförsörjning. Caruna Oy:s högspänningsdistributionsnät beskrivs i Bilaga 1.</p> <p>3. En begränsning av nyttjanderätten för ledningsgatan för kraftledningen Krogars–Koverhar med randzoner har avtalats och därmed får byggnader inte placeras närmare än 23 meter från ledningens mittlinje. I ledningsöppningen, som sträcker sig 13 meter i båda riktningarna från ledningens mittlinje, är det i regel inte tillåtet att placera konstruktioner eller anordningar som är över två meter höga.</p> <p>4. I fråga om distributionsnätet på 20 kV behandlas placeringen av elledningar och distributionstransformatorstationer noggrannare på detaljplanenivå.</p>	<p>3. Antecknas för kännedom med tanke på den fortsatta planeringen. Ledningsgatornas skyddszoner beaktas noggrannare i avgränsningarna av kvartersområdena och byggnadsytorna i samband med detaljplaneringen.</p> <p>4. Antecknas för kännedom med tanke på den fortsatta planeringen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antecknas för kännedom med tanke på den fortsatta planeringen att byggnader får inte placeras närmare än 23 meter från ledningens mittlinje. • Antecknas för kännedom med tanke på den fortsatta planeringen
<p>Utlåtande 11 Miljöskyddet, Hangö stad 31.5.2021</p>	<p>1. Miljöskyddschefen gav sitt utlåtande 12.4.2018 och i det aktuella planförslaget har de synpunkter som framförts i utlåtandet i fråga beaktats i väldigt stor utsträckning.</p> <p>2. Grundvattentillgångarna i planområdet har skyddats väl och mångsidigt. Dessutom har bildningen av nytt grundvatten tryggats.</p> <p>3. Även de delvis väldigt värdefulla naturvärdena i planområdet har beaktats på ett mångsidigt och tillräckligt sätt i planförslaget.</p> <p>4. Det är också värt att beakta att det väldigt omfattande bakgrundsmaterialet som stöder planförslaget lösningar.</p> <p>5. De enstaka översättnings- och ordfel som förekommer i de svenskspråkiga bestämmelserna borde korrigeras.</p> <p>6. Planförslaget är väldigt högklassigt på grund av sin mångsidighet och sina moderna lösningar!</p>	<p>1. Antecknas för kännedom</p> <p>2. Antecknas för kännedom</p> <p>3. Antecknas för kännedom</p> <p>4. Antecknas för kännedom</p> <p>5. Översättningarna korrigeras.</p> <p>6. Antecknas för kännedom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Översättningsfelen korrigeras

Utlåtande 12 Forststyrelsen 19.5.2021	Det område som ska generalplaneras omfattar inte områden som förvaltas av Forststyrelsen och planlösningarna anses inte ha direkta konsekvenser för Forststyrelsens verksamhet. Försvarmakten är verksam i de områden som förvaltas av Forststyrelsen och under planarbetets gång har Försvarmakten på ett fint sätt tagits med i planeringsarbetet av Hangö stad. I övrigt har Forststyrelsen inget att säga om planförslaget. Vi ber om att planarbetets bemötanden ska skickas till Forststyrelsens registratörskontor på adressen kirjaamo@metsa.fi.	Inget att anmärka. Antecknas för kännedom med tanke på distributionen av planmaterialet.	<ul style="list-style-type: none">• Antecknas för kännedom med tanke på distributionen av planmaterialet
Utlåtande 13 Raseborgs stad 3.5.2021	Raseborgs stad anser att lösningarna i förslaget till generalplan är mycket bra med tanke på västra Nylands näringsliv och allmän dragningskraft. Det främjar dragningskraften för företag i hela regionen och skapar möjligheter till nya arbetsplatser att utveckla Koverhar hamns verksamhet. I övrigt har Raseborgs stad inget att anmärka mot planförslaget.	Inget att anmärka.	
Utlåtande 14 Sydspetsens miljöhälsa 18.5.2021	<ol style="list-style-type: none">1. Ur hälsoskyddssynpunkt sett poängteras att byggnadsarbeten och verksamhet på området inte får ändra på grundvattnets kvalitet eller mängd i negativ riktning. En stor del av planeringsområdet är grundvattenområden som är viktiga för Hangö stads vattenförsörjning, vilket bör beaktas vid den fortsatta planeringen och förverkligande av planen. Verksamheter får inte heller orsaka försämrade badvattenkvalitet.2. Bullerskyddsåtgärder ska vid behov vidtas så att invånarna inte utsätts för för mycket buller.	<ol style="list-style-type: none">1. Grundvattenskyddet och den fortsatta planeringen styrs av planbestämmelser och allmänna bestämmelser som berör grundvattenområden och grundvattentäckernas skyddszoner.2. Bullerutredningar utarbetas vid behov i samband med detaljplaneringen. I generalplanen tilläggs allmänna bestämmelser som berör buller och vibrationer.	<ul style="list-style-type: none">• I generalplanen tilläggs allmänna bestämmelser som berör buller och vibrationer.

<p>Utlåtande 15 Tekniska nämnden 19.5.2021</p>	<p>De gamla avstjälningsplatserna i Koverhar Tekniska nämnden anser att det är bra att den färdigt byggda och oanvända grunden till en avstjälningsplats intill området för en avstjälningsplats för tegel och jordmassa även har tagits med i det E-markerade området så att det vid behov även kan utnyttjas som avstjälningsplats i framtiden. I områden som anvisats med E-beteckning (före detta områden för avstjälningsplatser i Koverhar) ligger avstjälningsplatsområden som använts i anslutning till Koverhar stålfabrik.</p> <p>Dagvatten Srävan har varit att beakta hanteringen av dagvatten i områdena så att det inte uppstår förändringar i grundvattnets kvalitet och mängd.</p>	<p>Antecknas för kännedom. Inget att anmärka.</p>	
<p>Utlåtande 16 Hangö miljöförening rf 19.5.2021</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Grundvattentäkten norr om Koverhars fabriksområde, öster om Koverharvägen, ska anvisas på kartan. Har anvisats i Koverhar detaljplan 2018 med beteckningen et-1.2. Ekologisk korridor: ska anvisas med en tydlig beteckning och nödvändiga bestämmelser (bredd, vilka skogsvårdsåtgärder som är tillåtna osv.)3. Nicklundsberget, värdefullt bergsområde med hållmarkstorräng och många sällsynta kärlväxter, bl.a. den hotade blåmunkarn. Anvisas som MY-område men borde få striktare bestämmelser om bevarandet av naturen.4. Ny riktgivande förbindelseväg/matarled: Överfarten vid tågbanan mot Koverhar och anslutningen till gamla Koverharvägen strax därefter är onödigt krokiga och förstör markområdena. Vägen kunde gå österut vinkelrätt jämfört med tågbanan och gå endera under eller över banan, ansluta till	<ol style="list-style-type: none">1. Vid denna punkt anvisas tre objektsbeteckningar (et) för vattentäcker i generalplanen.2. Kraftledningen begränsar för sin del användningen av skogen. I M-området följs skogslagen.3. Myndigheterna har inte förutsatt preciseringar i generalplanen när det gäller Nicklundsberget. Utöver MY-områdesreserveringen omfattas området delvis av en luo-1-beteckning och en skyddszon för en grundvattentäkt (sv-1).4. I generalplanen anvisas vägförbindelsen som riktgivande så att dess sträckning kan planeras noggrannare på nytt i samband med den mer detaljerade planeringen. Sträckningen baserar sig på åtgärdsutredningen och det finns inga skäl att ändra den i generalplanen.	

	<p>Koverharvägen, här enligt ALT3, i övrigt enligt ALT1d, på det sätt som planerats.</p> <p>5. Strandremsan Dansbanan 78-406-2-245 borde anvisas som VL-område eller till och med som SL-område. Det är fråga om en strandlund med stora lövträd. På marken finns mycket död ved som erbjuder en livsmiljö och näring för en stor grupp arter, vilket är viktigt med tanke på naturens mångfald. Området utgör en viktig passage till stranden för byborna.</p> <p>6. Den svenskspråkiga texten för RM-1 har korrigerats på kartan men inte ännu i beskrivningen, sidan 52, rubrik.</p>	<p>5. Generalplanens beteckning anvisar områdets huvudsakliga användningsändamål och beteckningen preciseras i samband med detaljplaneringen av strandområdet. I generalplanen är dansbanan en del av ett A-1-område och på grund av generalplanens allmänna karaktär finns det inga behov av att ändra den.</p> <p>6. Justeras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Den svenskspråkiga texten för RM-1 korrigeras också i beskrivningen.
<p>Utlåtande 17 Ungdomsrådet i Hangö 6.4.2021</p>	<p>Ungdomsrådet har bekantat sig med planbeskrivningen och har inget att tillägga eller kommentera. Ungdomsrådet anser att planen är bra och tydlig. Verksamhetsförutsättningarna för hamnen och rekreation i naturen beaktas, liksom även trafiksäkerheten. Ungdomsrådet anser att det är viktigt att förutsättningarna för cykeltrafik förbättras.</p>	<p>Antecknas för kännedom. Inget att anmärka.</p>	
<p>Utlåtande 18 Lappvik by- och egnahemsförening 21.4.2021</p>	<p>1. Vi understöder förslaget där man planerat en ny vägsträckning från Koverharområdet till Hangövägen. På så sätt minskar vi mängderna av tung trafik från hamn-/fabriksområdet till Lappvik by.</p> <p>2. Vi föreslår att den nuvarande tomten för dansbanan reserveras som område för närrekreation med beteckningen VL. Området har en mångsidig vegetation och består huvudsakligen av gammal lundskog som bör bevaras i naturtillstånd. I området finns en dansbana som byggts redan på 1960-talet. Området är viktigt och utgör nästan den enda passagen till strandområdet för</p>	<p>1. Anecknas för kännedom.</p> <p>2. Generalplanens beteckning anvisar områdets huvudsakliga användningsändamål och beteckningen preciseras i samband med detaljplaneringen av strandområdet. I generalplanen är dansbanan en del av ett A-1-område och på grund av generalplanens allmänna karaktär finns det inga behov av att ändra den.</p>	

	<p>byborna. Vid stranden förvaras flera stugägares småbåtar över vintern. Miljönämnden har beviljat status som naturskyddsområde för tomten på grund av den sällsynta vegetationen i området.</p>		
--	---	--	--

ANMÄRKNINGAR			
Sammanfattningen innehåller utlåtanden och anmärkningar som lämnats in i förslagsskedet. Planförslaget var framlagt 12.4–12.5.2021. Bemötandena har utarbetats av A-Insinöör och markanvändningsavdelningen.			
Responser har getts av, namn och datum	ANMÄRKNING	Bemötande	
Anmärkning 1 Hangon Hyvä ry 19.4.2021	1. Området intill Lappvik motorbåtshamn har anvisats med beteckningen SL, dvs. som ett naturskyddsområde. SL-beteckningen bör strykas och området bör anslutas till en del av A-1-området. Vår förening håller på att genomföra ett en miljons projekt vid denna plats och godkänner inte att det inte skulle vara möjligt att bygga tjänster i området som stödjer lokala företagare och invånare.	1. Beteckningen för ett naturskyddsområde kan inte strykas om skyddet inte redan har upphävts.	
Anmärkning 2 A. K. 14.5.2021	1. I utkastet till generalplanen har området vid Lappviks strand anvisats nästan helt med A-1-beteckning i det redan bebyggda området. Hotell- och inkvarteringsverksamhet (Sjömansro) har utövats i tiotals år på fastigheterna 78-406-2-25, 78-406-2-37 och 78-406-2-38. I byggnaderna finns dessutom lägenheter som används både som fasta bostäder och som fritidsbostäder. De funktioner som nämns ovan kan fortsätta så att de inte på något sätt står i konflikt med ändringen av generalplanen eller den senare detaljplaneändringen. Av denna orsak skulle jag ändra beskrivningen för A-1-beteckningen enligt följande: "Bostadsområde. Avsikten är att området ska detaljplaneras. I området är det även tillåtet att placera fritidsboende och fast boende samt sådana offentliga och privata tjänster, inkvarteringsstjänster, interna trafikleder, parkeringsområden, rekreations- och parkområden samt områden för samhällsteknisk försörjning som är nödvändiga för invånarna."	1. Generalplanebeteckningen beskriver områdets huvudsakliga användningsändamål och utöver fast boende är det möjligt att även anvisa fritidsbostäder till området. Även en fast bostad kan användas som fritidsbostad och planen tar inte ställning till var människorna är bokförda. Planbestämmelsen förses med ett tillägg om att det är tillåtet att placera småskalig inkvarteringsverksamhet i A-1-området.	<ul style="list-style-type: none"> Planbestämmelsen förses med ett tillägg om att det är tillåtet att placera småskalig inkvarteringsverksamhet i A-1-området.

	<p>2. I området för Lappvik strand på Sjömansros fastigheter 78-406-2-25, 78-406-2-37 och 78-406-2-38 finns en huvudbyggnad från 1947 och en ny huvudbyggnad från 1960. Dessa anvisas med sr-1-beteckning. Vi kräver att den sr-1-skydds-beteckning som anvisas till fastighet Villa Sjömansro Rnr 2-25 <u>stryks i planförslaget</u>. Sjömansros huvudbyggnad (Rnr 2-25) från 1891 skulle ha varit ett byggnads- och kulturhistoriskt sett värdefullt objekt att bevara men byggnaden förstördes helt i fortsättningskriget och av den återstod inte en enda hel konstruktion. Sjömansros huvudbyggnad byggdes helt på nytt 1947. Huvudbyggnaden och gårdsplanen har ändrats efter 1947 på ett så omfattande sätt jämfört med den första tiden att huvudbyggnaden eller dess konstruktioner tyvärr inte kan anses vara byggnads- eller kulturhistoriskt värdefulla eller i behov av särskilt skydd. I planförslaget hänvisas även till Sitos värdering av byggnadsbeståndet i Lappvik tätort (YKK62267) från 12.1.2017. På sidan 6 (13) presenteras Sjömansros äldre huvudbyggnad i fråga om vilken följande konstateras: "2:25 Villa Sjömansro Inkvarteringsbyggnad, 1946. I villan som funnits på platsen har man utövat sjömansmissionsverksamhet från och med 1890-talet. Objektet har ett lokalhistoriskt värde." Det måste emellertid konstateras att det inte återstår något av den huvudbyggnad där sjömansmissionsverksamhet utövades (1891–1941). Det finns inga grunder att skydda ett nyare hus på samma fastighet endast på grund av verksamhet som utövats hundra år tidigare.</p> <p>3. Om sr-1-beteckningen inte stryks kräver vi att planbeteckningen sr-1 för Villa Sjömansro Rnr 2-25 ändras så att endast rivning av byggnaden</p>	<p>2. På grund av anmärkningen stryks följande i sr-beteckningen: <i>Innan sådana åtgärder som förändrar byggnaden eller dess omgivning vidtas ska museimyndigheten beredas möjlighet att avge ett utlåtande.</i></p> <p>3. Det egentliga byggnadsskyddet avgörs genom en detaljplan. I generalplanen har värdefulla objekt i byggnadsbeståndet</p>	<ul style="list-style-type: none">• På grund av anmärkningen stryks följande i sr-beteckningen: <i>Innan sådana åtgärder som förändrar byggnaden eller dess omgivning vidtas ska museimyndigheten beredas möjlighet att avge ett utlåtande</i>
--	---	---	--

	<p>förutsätter tillstånd från Museiverket. I fråga om detta kunde planbeteckningen lyda enligt följande: "sr-2: "Lokalthistoriskt objekt. Lokalhistorisk byggnad där rivning förutsätter ansökan om museimyndighetens ställningstagande".</p> <p>4. Vi kräver att den sr-1-skydds-beteckning som anvisas till fastigheterna Solliden Rnr 2-37 och Villa Sjömansro Rnr 2-38 stryks i planförslaget. På fastigheterna 2-37 (Solliden) och 2-38 (Villa Sjömansro 1) finns en nyare huvudbyggnad från 1960 som använts för läger- och inkvarteringsverksamhet. På sidan 6 (13) i Sitos rapport presenteras Sjömansros äldre huvudbyggnad men den nyare fastigheten från 1960 på fastigheterna 2-37 och 2-38 har inte ens föreslagits för skydd. Sitos rapport innehåller ingen beteckning eller beskrivning av det byggnads- eller kulturhistoriska värdet eller skyddsbehovet för byggnaden från 1960. Den byggnad som representerar en nyare byggnadstid (1960) har i sig inget byggnadshistoriskt skyddsvärde. Det kan med andra ord inte vara fråga om en byggnad som är värdefull med tanke på byggnadskonst, kulturhistoria och/eller landskapet.</p> <p>5. I utkastet till generalplanen anvisas vattenområdet norr om Koverhars hamn med beteckningen W-1/n och vidare med blå färg och punktbeteckning. Området för Koverhars hamn håller på att utvidgas norrut och österut genom att fylla havsområdet med muddringsmaterial och -avfall. I praktiken fylls en del av havsområdet till mark. Efter utvidgnigen av hamnen kommer dessutom fartygstrafiken att utökas från 150 fartyg per år till en nivå på 900 fartyg per år. Dessutom</p>	<p>utretts och anvisats på generalplanekartan så att de inte får rivnas innan skyddet i detaljplanen förverkligas. Beteckningen är inte oskälig för markägaren eftersom byggnaden fortfarande kan användas på nuvarande sätt och inte heller utvecklingen av byggnaden förhindras.</p> <p>4. I generalplanen berör skydds-beteckningarna byggnaderna på fastigheterna 78-406-2-27 och 78-406-2-25. Villa Sjömansro I Rnr 768-406-2-38 har ingen skydds-beteckning i förslaget till generalplan. I fråga om detta finns det inte skäl att ändra generalplanen.</p> <p>5. Antecknas för kännedom.</p>	
--	---	---	--

	<p>kommer fartygens storlek åtminstone att fördubblas eller tredubblas. Under ett eller ett par års tid kommer byggnadsarbetena i hamnen även att orsaka tillfälliga olägenheter för det vattenområde som ingår i Natura-området, till exempel när muddringsmaterial sprids i havsområdet. En betydlig ökning av fartygsstrafiken och den växande fartygsstorleken kommer att orsaka betydande och bestående olägenheter för Natura 2000-vattenområdet (med W-1/n-beteckning). Utvidgningen av hamnen kommer ofrånkomligen att innebära att rekreativsmöjligheterna försvagas för användarna av Lappvik strand, det vill säga de lokala invånarna och turisterna. Eventuella skadliga faktorer ska med andra ord minimeras på alla sätt och begränsas med plan- och tillståndsbestämmelser och tillräckligt utredningsarbete och uppföljning.</p> <p>6. Vid planeringen av utvidgningen av Koverhars hamn har Hangö stad och miljömyndigheterna säkert inte känt till att det finns sötvattenkällor på havsbotten i det nämnda W-1/n-vattenområdet som hör till Natura 2000-området. Dessa sötvattenkällor är exceptionella för hela Östersjöns område. Genom sned ekolodning har jag hittat 7 källor som jag sedan kontrollerat separat och dokumenterat efter dykning. Dessa källor på havsbotten ligger på cirka 10–15 meters djup och de finns fortfarande på havsbotten i cirka 1–2 meter djupa gropar. Dessa sötvattenkällor är exceptionellt känsliga för skador och de har därför ett exceptionellt högt skyddsvärde. Källor på havsbotten är verkligen sällsynta. Källorna ansluter till Salpausselkäs åsformation. Uppenbarligen är dessa de enda källorna på havsbotten i Norra Östersjön.</p>	<p>6. Uppgifterna för sötvattenkällorna och konsekvenserna för planlösningen kontrolleras.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Uppgifterna för sötvattenkällorna och konsekvenserna för planlösningen kontrolleras.
--	--	--	--

	<p>Naturvärdet för de nämnda källorna är omätbart. Baserat på detta ber jag att Hangö stad låter göra nödvändiga tilläggsutredningar av hur Lappvik strand och det vattenområde som ingår i Natura 2000-området samt källorna på havsbotten kan skyddas utan att förlora deras omätbara värde. Samtidigt bör det även beaktas att allvarliga förändringar såsom spridning av muddringsavfall eller spridning av sediment som orsakas av propellerströmmar ovanpå källgroparna kan innebära en bestående förändring av grundvattenströmmarna och grundvattentillgångarna samt grundvattnets kvalitet på grusåsen på Hangö udd. I fråga om generalplaneändringen kräver vi alltså att det exceptionella värdet i anslutning till sötvattenkällorna tas upp även genom planbeteckningarna. Vi föreslår följande nya planbeteckningar för Natura 2000-området: "W-1/n-vattenområde som ingår i Natura 2000-område. På havsbotten i W-1/n-området har man upptäckt sötvattenkällor med ett exceptionellt stort naturvärde. Vid planeringen av den övriga verksamheten i generalplanens områden ska det särskilt ses till att funktionerna inte orsakar skadliga konsekvenser eller risker för källornas funktion på havsbotten"</p> <p>"Område som ingår i nätverket Natura 2000. Med beteckningen anvisas Ekenäs och Hangö skärgårds samt Pojovikens marina skyddsområde (FIOIO000S). Vid genomförandet av planen ska det ses till att genomförandet i sig eller granskat tillsammans med andra projekt inte orsakar sådana skadliga konsekvenser i det område som ingår i nätverket Natura 2000 som märkbart försvagar de naturvärden som utgör grunden för skyddet</p>		
--	--	--	--

	<p>av området. På havsbotten i W-1/n-området utanför Lappvik strand har man upptäckt sötvattenkällor med ett exceptionellt stort naturvärde. Vid planeringen av den övriga verksamheten i generalplanens områden ska det i synnerhet ses till att funktionerna inte orsakar skadliga konsekvenser för källorna på havsbotten eller äventyrar deras funktion.”</p>		
<p>Anmärkning 3 Flera 12.5.2021</p>	<p>1. Den SL-beteckning som anvisas till området för våra fastigheter har genomförts som ett privat skyddsområde i enlighet med det bifogade beslutet från NTM-centralen UUDELY/4117/2020, 21.8.2020 (Beslut om grundande av naturskyddsområde, 24.1 § naturvårdslagen). Skyddsområdet heter Lappviks strands naturskyddsområde. Genomförandet av naturskyddsområdet som ett privat skyddsområde ska nämnas i planbeskrivningen.</p>	<p>1. Uppgiften tilläggas i planbeskrivningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uppgiften gällande privata skyddsområde tilläggas i planbeskrivningen
<p>Anmärkning 4 M. K. 2.5.2021</p>	<p>1. Jag skulle vilja att Lappviks dansbana och dess omgivning beaktas så att den inte säljs utan görs till ett rekreationsområde.</p>	<p>1. Planbeteckningen för dansbanan preciseras genom detaljplaneringen.</p>	
<p>Anmärkning 5 K. S. 5.5.2021</p>	<p>1. Den s.k. tomten för dansbanan ska anvisas som VL-område i planen. Området ska bevaras för kommande generationer på grund av sin historia och områdets exceptionella natur.</p>	<p>1. Planbeteckningen för dansbanan preciseras genom detaljplaneringen.</p>	